

ÅRSREDOVISNING
LÄNSFÖRSÄKRINGAR
BERGSLAGEN

2015

Innehåll

VD har ordet.....	sidan 3
Förvaltningsberättelse.....	sidan 5
Femårsöversikt.....	sidan 6
Resultaträkning.....	sidan 7
Balansräkning.....	sidan 8–9
Rapport över förändringar i eget kapital.....	sidan 10
Kassaflödesanalys.....	sidan 11
Resultatanalys.....	sidan 12
Noter till resultat- och balansräkning.....	sidan 13–33
Revisionsberättelse.....	sidan 34
Bolagets fullmäktige.....	sidan 35
Bolagsstyrningsrapport.....	sidan 36–37
Företagsledning & styrelse.....	sidan 38
Ord och uttryck.....	sidan 39

VD har ordet: Vi är nära i allt som händer

Vi som jobbar i Länsförsäkringar Bergslagen bor där våra kunder bor, handlar i samma affärer, vi möts i vägkorsningen, läser samma tidningar och har samma väder. Vi förstår våra kunders vardag och känner ansvar för kunderna. Vi skiljer oss från de flesta kollegor på marknaden och målet är att kunderna ska uppleva skillnad.

2015 var ett år då vi än en gång blev medvetna om vad klimatförändringar kan orsaka. Skyfallet i Hallsberg med omnejd i augusti blev en katastrof för många villaägare, som fick sina hus vattenfyllda och tillfälligt obeboeliga. Klimatförändringar kommer sannolikt att öka nederbörds mängden i vårt verksamhetsområde och också antalet tillfällen då det blir extremt mycket nederbörd. Takten på förändringen råder vi själva över och det är glädjande att Parismötet ledde till överenskommelse om att med kraft kämpa för att begränsa klimatförändringarna.

Hållbar utveckling

I vårt hållbarhetsarbete spelar vår skadeförebyggande verksamhet en central roll. Om vi till exempel lyckas förhindra en brand, hindrar vi också stora mängder koldioxidutsläpp. Varje förhindrad brand är därför en ren miljövinst. I bolaget jobbar åtta medarbetare med kunskaper i allt från elsäkerhet och brandskydd, till inbrottskydd och vattenskador.

En viktig samhällsinsats som vi gjorde under 2015 var att förse 33 000 barn på samtliga förskolor i vårt område med reflexvästar. Barnen syns nu i trafiken och kan röra sig tryggt.

Fortsatt tillväxt

Under året har vi ökat med 16 000 sakförsäkringar och cirka 80 Mkr i premie. Under de senaste fem åren har vi ökat från 280 000 till 370 000 försäkringar och från 750 Mkr till 1 150 Mkr. En fantastisk tillväxt på en mogen marknad och ett tydligt tecken på att kunderna uppskattar den lokala närvaron och idén med kundägdhet.

Även bankverksamheten har under året fortsatt växa. Vi har nu passerat 20 Mdkr i affärsvolym och nära 50 000 av våra 200 000 försäkringskunder är nu även bankkunder. Under året har bankverksamheten också passerat break-even och visar ett överskott på 2 Mkr, vilket är roligt efter flera års investering i bankverksamheten.

Vår pensionsaffär, som till stor del innehåller tjänstepensioner, har växt vidare under året. Försäljningen ökade med 5 procent jämfört med 2014. Pensioner är en viktig del av vårt totala erbjudande till våra kunder, främst på företagssidan.

Positivt finansresultat

Trots ökad oro i världen, har världens finansmarknader utvecklats positivt. På många håll är räntenivån kvar på extremt låga nivåer, vilket gör att många söker avkastning genom att förflytta sig på riskskalan och öka risken i sina placeringar. Länsförsäkringar Bergslagen har en stark balansräkning och har funnits i snart 170 år. Bolaget har en långsiktig placeringsfilosofi som håller i såväl upp- som nedgång. Under året har det gett bra resultat, med en avkastning på 6,5 procent trots stora placeringar i obligationer med låg avkastning.

VD har ordet (forts.)

Stora skadekostnader

Under året drabbades bolaget inte bara av Hallsbergsskadorna utan även flera större bränder. Det totala antalet reglerade skador under 2015 uppgick till cirka 56 000 stycken. Det försäkringstekniska resultatet nådde inte budgetnivå, men slutade med ett överskott på 17 Mkr. Vår skadeavdelning har fått jobba hårt och det har funnits gott om möjligheter att visa varför man ska vara kund i ett kundägt bolag.

Nöjda kunder

Vi lever för våra kunder. De är våra ägare och vår affärsidé är att skapa kundnytta. Därför är det kanske inte så konstigt att våra undersökningar visar att kunderna är mycket nöjda med bemötandet. Det intrycket förstärks när man läser undersökningen Svenskt Kvalitets Index (SKI), där det visar sig att Länsförsäkringar har de mest nöjda kunderna inom Försäkring, Bank och Privat Pension.

Länsförsäkringar Bergslagen satsar mycket resurser på att hålla dialog med kunder och bjuda på kunskap på olika sätt. Under året har vi startat med kvartalsvisa Delägarbrev, vi ordnar kunskapsträffar med olika teman och vi skickar ut information om skadeförebyggande aktiviteter. Bland kunskapsträffarnas teman kan nämnas Husköparskola, Hussäljarskola, Förebygg Vattenskador och Pensioner. Mycket uppskattade aktiviteter.

Het fastighetsmarknad

Under det senaste året har det skrivits mycket om den enorma prisuppgången på fastighetsmarknaden som hållit i sig i många år. Våra mäklare har haft ett intensivt år och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är idag trea på marknaden, mätt i marknadsandel, och växer vidare. Vårt varumärke är starkt och förknippas med trygghet och långsiktighet vilket attraherar dem som behöver hjälp med försäljning av villor och bostadsrätter.

Goda förutsättningar för fortsatt framgång

Länsförsäkringar Bergslagen har haft en mycket positiv utveckling de senaste åren, men vi behöver ständigt anpassa oss till förändrade kundbehov och förväntningar. Vi ska vara bäst i varje kundmöte och i den allt mer digitala värld vi lever i ställer det nya krav på oss samtidigt som vi vill leva upp till förväntningar om service och tillgänglighet via telefon och fysiska besök. Vi har goda förutsättningar för fortsatt framgång eftersom vi har mycket kompetenta, engagerade och serviceinriktade medarbetare. Bolaget har också ett starkt varumärke och god finansiell styrka, vilket även borgar för en bra framtid för kunderna och bolaget.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare och franchisetagare som genom sitt engagemang starkt bidragit till bolagets framgångar, nöjdare kunder och en god företagskultur.

Mikael Sundquist

Verkställande direktör
Länsförsäkringar Bergslagen

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Bergslagen avger härmed årsredovisning för 2015, bolagets 168:e verksamhetsår.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Året har kännetecknats av fortsatt stark tillväxt inom såväl försäkringsverksamheten, som bank och pension. En översvämning i Hallsberg blev bolagets största skada för året, med en skadekostnad på knappt 30 Mkr. Vid så stora skador träder den återförsäkringslösning som bolaget tecknat in.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER VERKSAMHETSÅRETS SLUT

Inga väsentliga händelser har inträffat efter verksamhetsårets slut.

RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Försäkringsrörelse

Försäkringsbeståndet inom sakförsäkring ökade med 16 000 försäkringar under året, vilket är ett resultat av såväl stark försäljning som bra kundvård. Både sak- och motoraffären ökade inom såväl privatsegmentet som företag och lantbruk. Premieinkomst brutto uppgick till 1 169,8 Mkr (1 223,7). Premieinkomst i direkt försäkring ökade till 1 116,1 Mkr (1 025,1), vilket är ett resultat av den starka försäljningen inom hela sakförsäkringsrörelsen. Ökning noteras inom samtliga produkter. Premieinkomst inom mottagen återförsäkring var tillbaka till normal nivå med 53,6 Mkr (208,6), efter en beståndsöverlåtelse av trafikaffär från LFAB som höjde premieinkomsten föregående år. Premieintäkt f.e.r. före avgiven återförsäkring uppgick till 1 127,2 Mkr (1 202,2) vilket är 75 Mkr mindre än året innan. Uppdelningen av premieintäkten mellan direkt försäkring och mottagen återförsäkring framgår av nedanstående tabell.

PREMIEINTÄKT	2015	2014
<i>Direkt försäkring</i>		
Hem, villa, fritidshus	221,2	205,0
Sjuk- och olycksfall	29,3	26,7
Företag, fastighet, lantbruk	323,4	311,2
Trafik	176,6	162,6
Motorfordon	322,5	289,9
Totalt direkt försäkring	1 073,1	995,4
Mottagen återförsäkring	54,1	206,7
Total premieintäkt	1 127,2	1 202,2

Premier för avgiven återförsäkring uppgick till 77,4 Mkr (181,2). Premieintäkten efter avgiven återförsäkring uppgick till 1 049,9 Mkr (1 021,0). Antalet skador uppgick till 56 000 skador, vilket är 3 000 fler än föregående år. Skadekostnaden f.e.r. blev 16,6 Mkr högre än föregående år och uppgick till 852,5 Mkr (835,9). Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador f.e.r. resulterade i ett överskott på 33,9 Mkr (30,5). Skadekostnadsprocenten f.e.r. uppgick till 81,2 % (81,9). Driftskostnader f.e.r. i koncernens försäkringsrörelse uppgick till 178,7 Mkr (172,7). Driftskostnadsprocenten f.e.r. uppgick till 17,0 % (16,9). De totala driftskostnaderna för alla bolagets verksamheter (inkl skadereglering, bank, liv, Agria och fastighetsförmedling) uppgick till 256,3 Mkr (239,1) (not 6). Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring för koncernen uppgick till 17,4 Mkr (22,5).

Kapitalförvaltning

Koncernens placeringstillgångar uppgick till 4 792,4 Mkr (4 431,1) vid verksamhetsårets slut. Året som helhet blev riktigt bra, i och med att såväl ränteportföljen och aktieportföljen utvecklades väl, samtidigt som fastighetsinnehaven ökade i värde. Stockholmsbörsens index slutade på 6,6 %. Totalavkastningen på koncernens kapitalplaceringar uppgick till 307,5 Mkr (385,8), vilket motsvarar 6,5 % (9,2). Direktavkastningen uppgick till 83,1 Mkr (80,8), 1,8 % (1,9).

Liv och bank

Bolagets livförsäkringsverksamhet resulterade i ett resultat på -1,3 Mkr (-1,5) under verksamhetsåret. Bankverksamheten resulterade i ett överskott på 1,9 Mkr (-3,7). Liv- och bankverksamheterna redovisas under Övriga intäkter och kostnader i resultaträkningen under icke teknisk redovisning samt i not 9.

Resultat

Koncernens resultat före skatt uppgick till 322,5 Mkr (389,7) och årets resultat efter skatt till 283,8 Mkr (336,8). Skatt på årets resultat uppgick till 38,8 Mkr (52,9). Skatten redovisas i not 10.

Summa övrigt totalresultat för perioden, brutto efter skatt, uppgick till 1,7 Mkr (1,7). Årets totalresultat uppgick till 285,1 Mkr (338,1). Skatt på övrigt totalresultat uppgick till 0,4 Mkr (0,4).

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten f.e.r. på 82,0 % (82,4) under senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen tecknar bolaget återförsäkring. Återförsäkringsskyddet beskrivs mer ingående i not 2.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten uppgick under verksamhetsåret till 53,6 Mkr (208,6) eller 4,6 % (16,9) av totala premieinkomsten. Minskningen kommer sig av en engångseffekt under föregående år på 154,2 Mkr som uppstått i samband med återförsäkringslösningen som hör till den tidigare beskrivna beståndsöverlåtelsen av trafikaffär som tecknats före 2004. Största risken i mottagen affär bedöms vara den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i Nordiska Kärnförsäkringspoolen uppgår för bolagets del till 32 Mkr.

I vår kapitalförvaltning har vi identifierat placeringsrisker bestående av kursrisk, valutarisk, fastighetsrisk samt ränterisk. I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets risker och riskhantering.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bergslagen (578000-9956) samt de helägda dotterbolagen Fastighets AB Congresshuset i Västerås (556185-9835), Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB (556683-5855) och Fastighetsförmedling i Lindesberg AB (556848-4041).

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernens egna kapital inklusive årets resultat uppgår till 2 615,1 Mkr (2 330,0).

Dotterbolag

Länsförsäkringar Bergslagen äger aktier i tre helägda dotterbolag, Fastighets AB Congresshuset i Västerås vars verksamhet är att förvalta egen fastighet för uthyrning till konsert-, konferens- och restaurangverksamhet samt kontorslokaler, Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB vars verksamhet är att äga och förvalta aktier i publika aktiebolag samt Fastighetsförmedling i Lindesberg AB vars verksamhet är att förmedla fastigheter (not 12).

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets resultat för moderbolaget, 102 170 508 kr jämte balanserad vinst, 1 056 602 817 kr, totalt 1 158 773 325 kr överförs i ny räkning.

Femårsöversikt

Koncernen

	2015	2014	2013	2012	2011
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	1 049 862	1 020 998	897 237	843 839	787 772
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen *)	2 427	13 966	16 245	16 442	25 338
Försäkringsersättningar f.e.r.	-852 451	-835 862	-801 713	-623 931	-659 443
Driftskostnader f.e.r.	-178 714	-172 705	-155 865	-159 328	-152 417
Övriga tekniska kostnader f.e.r.	-3 754	-3 850			
Tekniskt resultat före återbäring	17 370	22 547	-44 096	77 021	1 250
Återbäring	-	-	-	-77 232	-
Försäkringstekniskt resultat i försäkringsrörelsen	17 370	22 547	-44 096	-211	1 250
Finansrörelsens resultat	303 376	371 830	284 156	216 063	-85 567
Övriga intäkter och kostnader	1 835	-4 687	-21 424	-32 829	-4 293
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	322 581	389 690	218 636	183 023	-88 610
ÅRETS RESULTAT EFTER BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATT	283 811	336 783	169 180	212 117	-58 252
ÅRETS TOTALRESULTAT	285 102	338 074	182 392	214 061	-57 707
*) Kalkylränta	0,9 %	0,9 %	1,2 %	1,2 %	2,0 %
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar, verkligt värde	4 792 427	4 431 112	3 667 850	3 017 937	3 151 935
Premieinkomst f.e.r. P	1 092 377	1 052 538	934 794	870 697	821 093
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	2 073 971	1 973 402	1 475 171	1 362 288	1 214 659
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	2 615 072	2 329 970	1 991 896	1 809 503	1 595 442
Uppskjuten skatt	517 596	479 010	426 062	376 357	408 174
Konsolideringskapital K	3 132 668	2 808 980	2 417 958	2 185 860	2 003 616
Konsolideringsgrad K/P	287 %	267 %	259 %	251 %	244 %
Kapitalbas **)	3 132 668	2 808 980	2 417 958	2 185 860	2 003 616
Erforderlig solvensmarginal **)	231 700	213 121	172 741	158 755	151 332
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	81,2 %	81,9 %	89,4 %	73,9 %	83,7 %
Driftskostnadsprocent f.e.r.	17,0 %	16,9 %	17,4 %	18,9 %	19,3 %
Totalkostnadsprocent f.e.r.	98,2 %	98,8 %	106,7 %	92,8 %	103,1 %
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning ***)	1,8 %	1,9 %	2,0 %	2,4 %	2,4 %
Totalavkastning ***)	6,5 %	9,2 %	8,7 %	7,6 %	-1,9 %

**) För definition, se Ord och uttryck

***) ***) I beräkningen av direkt- och kapitalavkastningen har marknadsvärdet på fastigheterna reducerats med de låneskulder som hör till fastigheterna.

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2015	2014	2015	2014
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	3	1 169 751	1 233 701	1 169 751	1 233 701
Premier för avgiven återförsäkring	3	-77 374	-181 163	-77 374	-181 163
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-42 515	-31 540	-42 515	-31 540
Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-	-	-	-
Summa premieintäkter		1 049 862	1 020 998	1 049 862	1 020 998
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	2 427	13 966	2 427	13 966
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	5	-889 767	-731 372	-889 767	-731 372
Återförsäkrarens andel	5	91 832	5 877	91 832	5 877
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		44 768	-444 260	44 768	-444 260
Återförsäkrarens andel		-99 284	333 893	-99 284	333 893
Summa försäkringsersättningar		-852 451	-835 862	-852 451	-835 862
Driftskostnader	6, 27, 28	-178 714	-172 705	-180 119	-173 409
Övriga tekniska kostnader	7	-3 754	-3 850	-3 754	-3 850
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		17 370	22 547	15 965	21 843
Återbäring		-	-	-	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		17 370	22 547	15 965	21 843
Icke-teknisk redovisning					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		17 370	22 547	15 965	21 843
Kapitalavkastning, intäkter	8	151 909	94 153	137 106	94 949
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8	252 011	356 242	141 403	202 325
Kapitalavkastning, kostnader	8	-80 773	-17 491	-80 773	-17 491
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8	-17 344	-47 108	-17 344	-47 108
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-2 427	-13 966	-2 427	-13 966
Övriga intäkter och kostnader	9	1 835	-4 687	1 835	-4 687
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		322 581	389 690	195 765	235 865
Bokslutsdispositioner					
Förändring av säkerhetsreserv		-	-	-71 000	-93 000
Förändring av periodiseringsfond		-	-	-	12 100
Resultat före skatt		322 581	389 690	124 765	154 965
Skatt på årets resultat	10	-38 770	-52 907	-22 594	-34 785
ÅRETS RESULTAT		283 811	336 783	102 171	120 180
Rapport över totalresultat					
Årets resultat		283 811	336 783	102 171	120 180
Övrigt totalresultat för året					
Vinst vid omvärdering av rörelsefastigheter		1 655	1 655	-	-
Värdeförändring avseende finansiella tillgångar som kan säljas					
Aktuariella vinster och förluster på pensioner					
Skatt hänförlig till poster i övrigt totalresultat	10	-364	-364	-	-
Summa övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		1 291	1 291	-	-
SUMMA TOTALRESULTAT		285 102	338 074	102 171	120 180

Balansräkning

Tillgångar

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2015	2014	2015	2014
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	11				
Förvaltningsfastigheter		471 600	470 000	342 355	340 755
Rörelsefastigheter		82 755	82 755	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	12	-	-	207 011	207 011
Aktier och andelar	13,14	3 117 494	2 635 176	2 480 055	2 104 506
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13,14	1 118 599	1 240 524	1 118 599	1 240 524
Övriga lån		1 138	1 498	38 551	34 171
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		841	1 159	841	1 159
Summa placeringstillgångar		4 792 427	4 431 112	4 187 412	3 928 126
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador		400 774	500 058	400 774	500 058
Summa återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar		400 774	500 058	400 774	500 058
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	15	403 617	357 016	403 617	357 016
Fordringar avseende återförsäkring		20 480	14 499	20 480	14 499
Aktuell skattefordran		13 238	13 963	13 238	13 896
Uppskjuten skattefordran		649	560	649	560
Övriga fordringar		58 884	48 938	58 523	48 603
Summa fordringar		496 868	434 976	496 507	434 574
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar och varulager	16	12 954	9 311	5 671	4 685
Kassa och bank		287 906	271 054	264 679	264 463
Summa andra tillgångar		300 860	280 365	270 350	269 148
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		2 697	10 094	2 142	9 503
Förutbetalda anskaffningskostnader	17	15 696	15 930	15 696	15 930
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		18 393	26 024	17 838	25 433
SUMMA TILLGÅNGAR		6 009 322	5 672 535	5 372 881	5 157 339

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2015	2014	2015	2014
Eget kapital					
Uppskrivningsfond		-	-	77 412	77 412
Reservfond		-	-	27 211	27 211
Reserver		41 188	39 897	-	-
Balanserad vinst		2 290 073	1 953 290	1 056 603	936 423
Årets resultat		283 811	336 783	102 171	120 180
Summa eget kapital		2 615 072	2 329 970	1 263 396	1 161 225
<i>Varav bundet eget kapital</i>		-	-	104 622	104 622
<i>Varav fritt eget kapital</i>		2 615 072	2 329 970	1 158 773	1 056 603
Obeskattade reserver	18	-	-	1 103 889	1 032 889
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	19	494 294	451 782	494 294	451 782
Oreglerade skador	20	1 975 209	2 020 504	1 975 209	2 020 504
Återbäring och rabatter		5 242	1 174	5 242	1 174
Summa försäkringstekniska avsättningar		2 474 745	2 473 460	2 474 745	2 473 460
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelse	21	8 149	9 744	8 149	9 744
Avsättning för uppskjuten skatt	22	517 596	479 010	259 225	236 760
Övriga avsättningar	23	726	904	726	904
Summa andra avsättningar		526 471	489 658	268 100	247 408
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	24	623	805	623	805
Skulder avseende återförsäkring		14 568	14 835	14 568	14 835
Derivat	13,14	35 196	19 935	35 196	19 935
Övriga skulder	25	185 520	186 676	58 572	53 828
Summa skulder		235 907	222 251	108 959	89 403
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		157 127	157 196	153 792	152 954
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		6 009 322	5 672 535	5 372 881	5 157 339
POSTER INOM LINJEN					
Ansvarsförbindelser	26				
I egenskap av ägare av 7,7 % i Humlegården HB finns formell ansvarighet för detta bolags förbindelser.					
Ställda säkerheter					
Fastighetsinteckningar		75 000	75 000	-	-
Bankmedel		1 637	1 770	-	-
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar		2 170 523	2 261 878	2 170 523	2 261 878

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Reserver Omvärdering rörelsefastighet	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Summa Eget kapital	
Ingående balans per 1 januari 2014	38 606	1 784 110	169 180	1 991 896	
Årets resultat			336 783	336 783	
Övrigt totalresultat för året					
Omvärdering - brutto	1 655			1 655	
Omvärdering - skatt	-364			-364	
Summa övrigt totalresultat för året	1 291			1 291	
Summa totalresultat	1 291			1 291	
Omföring av föregående års resultat		169 180	-169 180		
Utgående balans per 31 december 2014	39 897	1 953 290	336 783	2 329 970	
Ingående balans per 1 januari 2015	39 897	1 953 290	336 783	2 329 970	
Årets resultat			283 811	283 811	
Övrigt totalresultat för året					
Omvärdering - brutto	1 655			1 655	
Omvärdering - skatt	-364			-364	
Summa övrigt totalresultat för året	1 291			1 291	
Summa totalresultat	1 291			1 291	
Omföring av föregående års resultat		336 783	-336 783		
Utgående balans per 31 december 2015	41 188	2 290 073	283 811	2 615 072	
	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
Moderbolaget	Uppskrivnings- fond	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Summa Eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2014	77 412	27 211	773 553	162 871	1 041 046
Årets resultat				120 180	120 180
Omföring av föregående års resultat			162 871	-162 871	
Utgående balans per 31 december 2014	77 412	27 211	936 423	120 180	1 161 225
Ingående balans per 1 januari 2015	77 412	27 211	936 423	120 180	1 161 225
Årets resultat				102 171	102 171
Omföring av föregående års resultat			120 180	-120 180	
Utgående balans per 31 december 2015	77 412	27 211	1 056 603	102 171	1 263 396

Kassaflödesanalys

Direkt metod

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Löpande verksamhet				
<i>Försäkringsrörelsen</i>				
Premieinbetalningar	1 125 829	1 043 331	1 125 853	1 043 331
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-77 641	-68 601	-77 641	-68 601
Skadeutbetalningar	-889 767	-729 633	-889 767	-729 633
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	85 851	12 697	85 851	12 697
Driftsutgifter	-192 284	-212 227	-190 738	-220 177
Utbetalningar av återbäring	4 068	-23	4 068	-23
Ersättning för övertagna reserver	-	142 417	-	142 417
<i>Kapitalförvaltningen</i>				
Direktavkastning	77 675	64 573	62 836	65 298
Nettoinvesteringar i:				
- byggnader & mark	-	-	-	-
- finansiella placeringstillgångar	-111 923	-215 324	-117 308	-207 841
Betald skatt	-636	-467	-218	-69
Kassaflöde från den löpande verksamheten	21 172	36 743	2 936	37 398
Investeringsverksamheten				
Nettoinvesteringar i materiella tillgångar	-2 720	-729	-2 720	-729
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 720	-729	-2 720	-729
ÅRETS KASSAFLÖDE	18 452	36 014	216	36 669
Likvida medel vid årets början	271 054	235 040	264 463	227 794
Årets kassaflöde	18 452	36 014	216	36 669
Likvida medel vid årets slut	289 506	271 054	264 679	264 463

Resultatanalys

Moderbolaget – Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

	Direkt försäkring i Sverige							Mottagen återförs.
	Totalt 2015	Hem Villa Fritidshus	Företag Fastighet Lantbruk	Sjuk- och olycksfall	Motorfordon	Trafik	Summa dir. förs. i Sverige	
Premieintäkt f.e.r. (not 1)	1 049 862	213 887	275 212	27 710	317 747	161 177	995 733	54 129
Kapitalavkastning från finansrörelsen	2 427	-	-	243	-	1 630	1 873	554
Försäkringsersättningar f.e.r. (not 2)	-852 451	-218 283	-175 042	-39 257	-219 072	-153 058	-804 712	-47 739
Driftskostnad f.e.r.	-180 119	-38 603	-71 321	-4 412	-42 177	-23 072	-179 585	-534
Övriga tekniska kostnader f.e.r.	-3 754	-	-	-	-	-3 754	-3 754	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	15 965	-42 999	28 849	-15 716	56 498	-17 077	9 555	6 410
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat, brutto	73 326	-16 642	91 974	-3 907	6 728	-4 827	73 326	-
Återförsäkrarens andel	-39 405	-218	-40 868	-1 781	-1 163	4 625	-39 405	-
Avvecklingsresultat f.e.r.	33 921	-16 860	51 106	-5 688	5 565	-202	33 921	-
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	494 294	102 294	132 965	15 156	155 539	85 409	491 363	2 931
Avsättning för oreglerade skador	1 975 209	123 690	268 852	153 387	52 403	802 546	1 400 878	574 331
Avsättning för återbäring	5 242	1 107	1 657	106	1 365	1 007	5 242	-
Summa försäkringstekniska avsättningar, efter avgiven återförsäkring	2 474 745	227 091	403 474	168 649	209 307	888 962	1 897 483	577 262
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för oreglerade skador	400 774	12 412	89 718	254	2 295	296 095	400 774	-
NOTER TILL RESULTATANALYS								
NOT 1								
Premieintäkt f.e.r.	1 049 862	213 887	275 211	27 709	317 748	161 177	995 732	54 130
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 169 751	227 517	331 613	31 666	340 856	184 488	1 116 140	53 611
Premier för avgiven återförsäkring	-77 374	-7 359	-48 227	-1 587	-4 755	-15 446	-77 374	-
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-42 515	-6 271	-8 175	-2 370	-18 353	-7 865	-43 034	519
NOT2								
Försäkringsersättningar f.e.r.	-852 451	-218 283	-175 042	-39 257	-219 072	-153 058	-804 712	-47 739
Utbetalda försäkringsersättningar	-797 935	-184 933	-216 071	-25 228	-217 748	-115 648	-759 628	-38 307
Före avgiven återförsäkring	-813 685	-159 687	-280 872	-19 522	-199 731	-115 566	-775 378	-38 307
Återförsäkrarens andel	91 832	-	75 948	-	166	15 718	91 832	-
Skaderegleringskostnader	-76 082	-25 246	-11 147	-5 705	-18 184	-15 800	-76 082	-
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.	-54 516	-33 350	41 029	-14 029	-1 324	-37 410	-45 084	-9 432
Före avgiven återförsäkring	44 768	-42 288	149 017	-12 370	-590	-39 569	54 200	-9 432
Återförsäkrarens andel	-99 284	8 938	-107 988	-1 659	-734	2 159	-99 284	-

Noter till resultat- och balansräkningen

Om inget annat anges, avser uppgifterna i notföreteckningen både koncernen och moderbolaget. Samtliga belopp anges i Tkr och är avrundade till närmaste tusental.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna förutsättningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen avges per 31 december 2015 och avser Länsförsäkringar Bergslagen som är ett ömsidigt försäkringsbolag med säte i Västerås. Adressen till huvudkontoret är Stora gatan 41, Västerås och organisationsnumret är 578000-9956.

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bergslagen har upprättats i enlighet med Lagen om Årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2008:26, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som antagits av EU.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolaget och koncernen föranses av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRFL samt i vissa fall av skatteskal.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventualförpliktelser. Dessa uppskattningar och bedömningar, som görs av ledningen, är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som finns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar ligger till grund för värdering av finansiella instrument inom nivå 3 tillgångar. Se not 14 för information om hur värdering har skett.

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av byggnader och mark samt försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Upplysningar om värderingsmetod avseende byggnader och mark framgår av not 11. Värdering av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2, där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Nya och ändrade standarder som tillämpas 2015

Inga av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som för första gången är obligatoriska för det räkenskapsår som började 1 januari 2015 har haft någon väsentlig inverkan på koncernen. Utökade upplysningskrav enligt IFRS 12 "Upplysningar om andelar i andra företag" framgår av not 12.

Nya och ändrade standarder som tillämpas efter 2015

Ett antal nya standarder och tolkningar träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2015 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av dem som följer nedan:

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förenklar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas tre värderingskategorier för finansiella tillgångar; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Investeringar i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över resultaträkningen men det finns även en möjlighet att vid första redovisningstillfället redovisa instrumentet till verkligt värde över övrigt totalresultat. Ingen omklassificering till resultaträkningen kommer då ske vid avvitrning av instrumentet. IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserv som utgår från förväntade kreditförluster. För finansiella skulder så ändras inte klassificeringen och värderingen förutom i det fall då en skuld redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativt. Standarden ska tillämpas för

räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018. Tidigare tillämpning är tillåten. Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna av införandet av standarden.

IFRS 15 "Revenue from contracts with customers" reglerar hur redovisning av intäkter, från andra avtal än försäkringsavtal, ska ske. De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysningskyldigheten innebär att information om intäktslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försälda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhåller nyttan från varan eller tjänsten. IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt därtill hörande SIC och IFRIC. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018. Förtida tillämpning är tillåten. Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna av införandet av standarden.

IFRS 16 Leases publicerades i januari 2016 och ersätter IAS 17 Leasingavtal och där tillhörande tolkningar. Den största effekten från de nya reglerna är att en leasetagare ska redovisa en leasingtillgång (rätten att använda en tillgång) och en finansiell skuld i balansräkningen. I resultaträkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden av en kostnad för avskrivning av den leaseade tillgången och en räntekostnad för den finansiella skulden. I nuläget redovisar inte leasetagaren operationella leasar i balansräkningen. Koncernen har ännu inte utvärderat effekten av ändringarna på koncernens finansiella rapporter. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2019 och är inte antagen av EU.

FFFS 2015:12, Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag kommer att ersätta Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. I de nya föreskrifterna införs utökade upplysningskrav på den diskonteringsränta som företaget använder. Bestämmelserna om nyckeltal har anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens 2-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den nationella tillsynsrapporteringen. Reglerna om offentliggörande av redovisningsrelaterade uppgifter om ersättningar och förmåner till ledningen överförs till FFFS 2015:12 från Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsboksutslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår. Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat, som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Använda räntesatser visas under not 4.

För skadelivräntor antas den värdeförändring som sker i dess avsättningar motsvara det rimliga avkastningskrav som föreligger på finansrörelsen och bildar därmed den kapitalavkastning som överförs från finansrörelsen till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen blir positiv om marknadsräntorna går upp och om inflationen stiger, men kan också bli negativ om motsatsen sker.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

►

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och gemensamt kontrollerade företag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet "Redovisning av försäkringsavtal".

Intäkter för förmedling av bank-, fond- och livtjänster

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hysesintäkter

Hysesintäkter och kostnader redovisas som driftsnetto under kapitalavkastningen.

Ränteutgifter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteutgifter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för delar av finansiella tillgångar.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder. Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteutgifter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas tillsammans med tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärdet för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (exempelvis courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 14.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen. Länsförsäkringar Bergslagen förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Länsförsäkringar Bergslagen kategoriserar alltid sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning. Initialt sker värdering till verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs. Initialt sker värdering till verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Onoterade tillgångar utgörs i balansräkningen av derivat, onoterade aktieinnehav och vissa hybridkontrakt.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Verkligt värde på derivat som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom en användning av värderingsmodeller som är etablerade på marknaden. Nettovinst eller nettoförlust per kategori av finansiella instrument redovisas i not 8.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För de finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastningens intäkter eller kostnader.

Övriga tillgångar

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förväret direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts av ett externt värderingsföretag vart tredje år.

Fastigheter i moderbolaget och i dotterbolaget Fastighets AB Congressshuset värderas vart tredje år av externt värderingsföretag. Däremellan sker värdering med en intern modell som tar hänsyn till marknadsinformation och fastigheternas kassaflöde. De parametrar som främst påverkar värdet på fastigheterna är förändring i avkastningskravet och eventuell uppkomst av vakanser.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Enligt IFRS skall reglerna i IAS 16 tillämpas för rörelsefastigheter i koncernen. Länsförsäkringar Bergslagen har valt att redovisa rörelsefastigheter till ett omvärderat värde, vilket är det verkliga värdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och justering på grund av omvärdering på omvärderingsdagen. Värdeökningar till följd av omvärdering redovisas normalt mot omvärderingsreserv vilket redovisas som övrigt totalresultat och ackumuleras i omvärderingsreserven i eget kapital. Om ökningen utgör återföring av tidigare redovisad värdenedgång avseende samma tillgång, redovisas ökningen som en minskad kostnad i resultaträkningen. Dock redovisas minskningen i övrigt totalresultat till den del det finns eventuellt befintligt saldo i omvärderingsreserven hänförligt till tillgången. Det ingående verkliga värdet ligger till grund för avskrivningar.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Bergslagen tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga bolagets försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker i balansräkningen. Beräkning av avsättning sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Samt i förekommande fall avsättning för återbäring och rabatter.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringsavtal. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget,

så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattning av avsättningsbehovet görs för flera skadearter med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättning för oreglerade skador är väsentlig för bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Med undantag för skadelivräntor så diskonteras inte avsättning för oreglerade skador. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta enligt IFRS 2011:22.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuellt nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtal.

Driftskostnader

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, skaderegleringskostnader och administrationskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftskostnader för kapitalavkastning redovisas under icke-tekniska resultatet som kapitalavkastningskostnader. Driftskostnader i förmedlad affär redovisas under icke-tekniska resultatet som övriga intäkter och kostnader.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta baserat på summan av halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Räntesatsen är riskfri ränta, som för 2015 bestämts till 0 procent för kort affär och 0,15 procent för lång affär. Marknadsräntan har under 2015 varit negativ. Länsförsäkringar Bergslagen räknar inte negativ ränta utan har därför satt räntan för kort affär till 0 procent.

För skadelivräntor antas den värdeförändring som sker i dess avsättningar motsvara det rimliga avkastningskrav som föreligger på finansrörelsen och bildar därmed den kapitalavkastning som överförs från finansrörelsen till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen blir positiv om marknadsräntorna går upp och om inflationen stiger, men kan också bli negativ om motsatsen sker.

Förtbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna aktiveras. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonal. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Återbäring

Styrelsen kan besluta om återbäring till försäkringstagarna. Efter styrelsens beslut fastställs vilka kriterier som ska ligga till grund för utbetalning. Kostnaden för återbäring redovisas som återbäring i resultaträkningen.

Avsättningar och eventualförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad på grund av att annullationsansvaret är treårigt. Bolaget reserverar förväntad återbetalning av försäkringspremier.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Bergslagen ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avräkning för förluster sker genom avdrag på ersättningen för förmedlad bankaffär.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättning till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda pensionsplaner för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas på samma sätt som avgiftsbestämda.

Pensioner genom försäkring

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget saknar dock tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 6 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Pensioner – övrigt

Företaget har genom det centrala kollektivavtalet avseende tjänstepensioner som tryggats genom försäkring, en särskild rätt för vissa anställda, att den anställde kan avsluta sin tjänstgöring tidigast från och med 62 års ålder. Se not 21.

Kostnader för ersättningar i samband med att personal slutar före den normala tidpunkten redovisas när kostnaden uppstår. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Nedskrivningsbehov testas löpande.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag som företaget erhållit från dotterföretag redovisas efter samma principer som sedvanliga utdelningar från dotterföretag. Koncernbidrag som företaget lämnar till dotterföretag redovisas som investering i aktier i dotterföretag.

Fastigheter

Samtliga moderbolagets fastigheter redovisas som förvaltningsfastigheter.

NOT 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsriskerna som hanteras där, samt av kapitalförvaltningen och de marknadsriskerna som hanteras i denna. Bolaget säljer även livförsäkringar och bankprodukter för Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Banks räkning där kreditrisken är den mest påtagliga risken vid sidan om den operativa risken.

Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Bergslagen. Denna not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om bolagets risker.

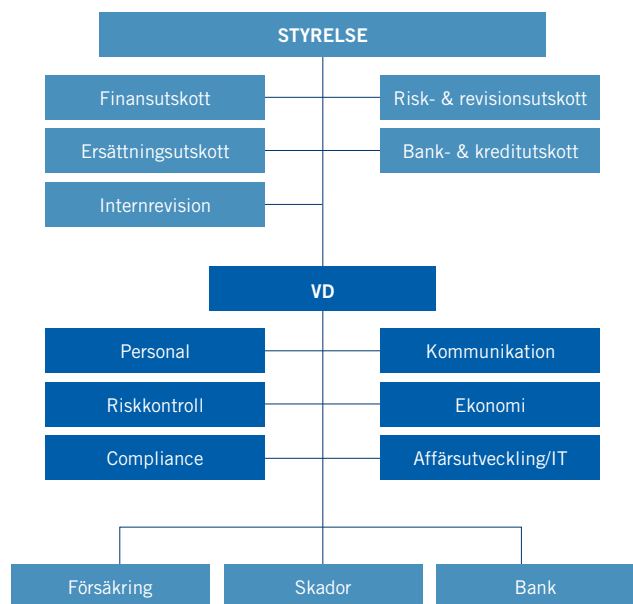
Företagsstyrningssystem

Länsförsäkringar Bergslagens företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en tillfredställande styrning och ledning av bolaget samt uppfyllnad av dess uppdrag och mål inom ramen för beslutad risktolerans och uppsatta regelverk.

Företagsstyrningssystemet delas in i följande områden:

1. Uppdrag, vision, riskfilosofi, mål, värderingar och strategi
2. Organisationsstruktur
3. Riskbaserad verksamhetsstyrning och intern styrning och kontroll

Bolagets operativa organisation är utformad för att säkerställa beslutsordning och ansvarsfördelning i verksamheten mellan befattningar och funktioner.

Varje avdelning och affärsområde leds av en chef som rapporterar till VD i bolaget. Chefen ansvarar för att bedriva arbetet enligt de styrande dokument, processer och arbetsinstruktioner som finns föreskrivna samt säkerställa efterlevnaden av dessa. Således ansvarar denne för den interna styrningen och kontrollen och riskhanteringen inom sitt verksamhetsområde.

Styrelsen har fyra utskott till sitt förfogande; finansutskott, bankutskott, ersättningsutskott samt risk- och revisionsutskott.

I finansutskottet ingår styrelsens ordförande, minst ytterligare en styrelseledamot samt VD. Operativt finansansvarig är adjungerad ledamot. Finansutskottet äger rätt att ta beslut inom ramen för normalportföljens avvikelseintervall och är ansvarig för att aktuell risknivå i kapitalförvaltningen är inom ramen för den av styrelsen beslutade risknivån. Finansutskottet har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och lämna förslag till eventuella förändringar av normalportföljen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. Finansutskottet ska ha minst fyra protokollförda möten per år. Protokollen skall delges styrelsen.

Bank- och kreditutskottet består av två styrelseledamöter samt VD. Enligt lokal kreditinstruktion ska krediter överstigande 25 Mkr tillstyrkas av VD och bankutskottet före beslut hos Länsförsäkringar Bank. I bankutskottet rapporteras kvartalsvis de tio största engagemangen, fallerade krediter och andra väsentliga händelser. Vid sammanträde inom bankutskottet skall protokoll föras. Protokollen skall delges styrelsen.

Bolaget har även ett *risk- och revisionsutskott* som ska svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning och kontroll samt därmed sammanhängande ärenden som styrelsen hänskjuter till risk- och revisionsutskottet. Vid sammanträde inom risk- och revisionsutskottet skall protokoll föras. Protokollen skall delges styrelsen. Risk- och revisionsutskottet består av två av styrelsens ledamöter. Styrelsens ordförande bör inte vara ordförande i utskottet.

Styrelsen har inom sig utsett ett *ersättningsutskott* som utgörs av ordföranden och vice ordföranden. Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor för VD samt principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledningen inför behandling av styrelsen. Vid sammanträde inom ersättningsutskottet skall protokoll föras. Protokollen skall delges styrelsen.

Bolaget har dessutom en säkerhetsansvarig och en säkerhetsgrupp som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor. Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB. Bolaget har också ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften till stor del är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden.

System för riskhantering och intern styrning och kontroll

Bolagets verksamhet är förenad med risktagande vilket medför att bolaget måste ha ett ändamålsenligt system för riskhantering och regelefterlevnad. För att uppnå effektivitet måste systemet vara väl integrerat med företagsstyrningen och innehålla metoder för intern styrning och kontroll. Målet med riskhanteringssystemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras.

Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker bolaget är exponerat för.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Syftet med bolagets riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk. Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

- Affärsplanering och affärsmässiga beslut tar höjd för identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål.
- Löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär.
- Egen risk- och solvensanalys (ERSA) som är integrerad med bolagets kapitalplanering och som tar sin utgångspunkt i bolagets affärsplan.

Bolagets riskfilosofi innebär att bolaget arbetar strukturerat och disciplinerat med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål samt undvika förluster. Risktagande är nödvändigt för att uppnå verksamhetens mål och ska ske utifrån medvetna beslut. Risktagandet ska inte nödvändigtvis minimeras men vara befogat utifrån förväntad avkastning.

Bolaget är verksam på en reglerad marknad varvid regelöverträdelser inte är acceptabla. Compliancerisk är inte föremål för medvetet risktagande.

Bolagets risker delas in i nedanstående kategorier:

<ul style="list-style-type: none"> ■ Skade-försäkringsrisk ■ Premierisk ■ Reservrisk ■ Katastrofrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Marknadsrisk ■ Ränterisk ■ Aktiekursrisk ■ Fastighetsrisk ■ Spreadrisk ■ Valutarisk ■ Koncentrationsrisk i placerings-tillgångar 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Motpartsrisk ■ Motpartsrisk utom placerings-tillgångarna ■ Motpartsrisk inom placerings-tillgångarna ■ Annan motpartsrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Livförsäkringsrisk ■ Dödsfallsrisk ■ Livfallsrisk ■ Invaliditets- och sjukrisk ■ Drifts-kostnadsrisk ■ Annulationsrisk ■ Katastrofrisk
<ul style="list-style-type: none"> ■ Operativ risk ■ Interna oegentligheter ■ Extern brottslighet ■ Anställningsförhållanden och arbetsmiljö ■ Affärsförhållanden ■ Skada på fysiska tillgångar ■ Avbrott och störning i verksamhet och system ■ Transaktionshantering och processtyrning 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Affärsrisk ■ Strategisk risk ■ Intjäningsrisk ■ Ryktesrisk 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Övriga risker

Bolagets risker delas, utöver ovanstående kategorier, sedan in efter huruvida de är eftertraktade i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Indelningen ger uttryck för bolagets attityd till dess risker och är samstämmig med Länsförsäkringar Bergslagens övergripande strategi.

Beroende på bolagets attityd till de olika riskkategorierna fastställs sedan ett regelverk för hur bolaget ska ta alternativt begränsa risk. Limiterna för att begränsa riskerna motsvarar bolagets risktolerans per riskkategori.

Förutom risktoleransen per riskkategori fastställer styrelsen även den övergripande risktoleransen och bolagets kapitalmål. Risktoleransen uttrycks som en lägsta nivå för kapitalkvoten enligt standardformeln i Solvens II och kapitalmålet som ett intervall för kapitalkvoten (se avsnitt Rapportering av risk för redogörelse avseende kapitalkvoten).

Bolagets samtliga riskkategorier inklusive underkategorier hanteras utifrån följande steg:

- Intern miljö
- Målformulering
- Händelseidentifiering
- Riskbedömning
- Riskåtgärder
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

I bolagets styrande dokument samt ERSA-dokumentation beskrivs bolagets attityd och tolerans mot riskerna samt hur dessa ska hanteras.

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och VD ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering fördelas i tre försvarslinjer.

Första försvarslinjen, *verksamheten*, ansvarar för att risker omhändertags och åtgärdas. Respektive chef ansvarar för alla risker inom sin underliggande verksamhet.

Riskkontrollfunktionen, som är en del av den andra försvarslinjen, är organisatorisk direkt underställd VD. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från andra funktioner inom bolaget. Funktionen övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker, analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Vidare utgör riskkontrollfunktionen ett övergripande stöd för verksamheten i att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att denna kan fullgöra sitt ansvar i att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Riskkontrollfunktionen rapporterar kvartalsvis till VD, risk- och revisionsutskott samt styrelsen och lämnar även en årlig sammanställning över utfört arbete under året.

Compliancefunktionen, liksom riskkontrollfunktionen, tillhör den andra försvarslinjen och är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformningen av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till VD och styrelse, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer.

Den tredje försvarslinjen, *internrevision*, arbetar på uppdrag av styrelsen. Internrevisorerna ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionen följer också upp riskkontrollfunktionens och compliancefunktionens arbete.

Egen risk- och solvensanalys (ERSA)

Enligt de förberedande riktlinjerna för Solvens II skulle alla försäkringsföretag skicka in en FLAOR-rapport (framåtblickande bedömning av egna risker, av bolaget kallad för ERSA) till Finansinspektionen under 2015. Under året har därför bolaget genomfört en egen risk- och solvensanalys (ERSA). Det övergripande målet med ERSA:n är att säkerställa att bolagets kapital är, och förblir, tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets affärsplan. Under året har, utifrån bolagets affärsplan, analyser genomförts som inkluderat krävande men realistiska scenarier och stresstester. Resultatet av genomförda analyser visar att bolaget har tillräckligt med kapital för att bära alla risker som följer av affärsplanen men även vid en negativ omvärldsutveckling de närmaste åren.

Rapportering av risk

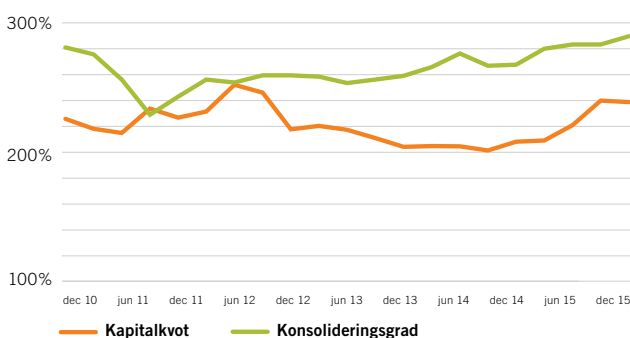
Bolaget är styrt av en mängd legala krav. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens I till Finansinspektionen. Sedan 2007 rapporterar även bolaget in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Bolaget uppfyller med god marginal de krav som ställts av myndigheterna.

Som ett komplement till de externa kraven har bolaget under flera år haft en beräkningsmodell för att mäta totalrisk (kapitalkrav) som baseras på Solvens II-regelverk. Beräkningsmodellen har successivt anpassats efter ny information avseende hur risken ska beräknas och har varit ett led i bolagets anpassningar till Solvens II-regelverket som har införts den 1 januari 2016. Allteftersom krav och/eller tolkningar kan komma att förändras kommer beräkningsmodellen att uppdateras så att kapitalkravet beräknas enligt slutligt fastställda Solvens II-regelverk.

Mätetalet är i form av ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens riskexponering och de i modellen antagna diversifieringseffekterna – mellan och inom – de olika riskslagen. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper; skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Kapitalkvoten beräknas sedan genom att bolagets kapitalbas ställs i relation till det totala riskbeloppet (kapitalkravet).

Bolagets styrelse och ledning får en riskrapport en gång per kvartal som beskriver bolagets aktuella risksituation. I rapporten framgår bland annat hur de olika riskerna har utvecklats över tiden, hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats samt kvalitativ information om bolagets övriga risker såsom exempelvis affärsrisker och operativa risker.

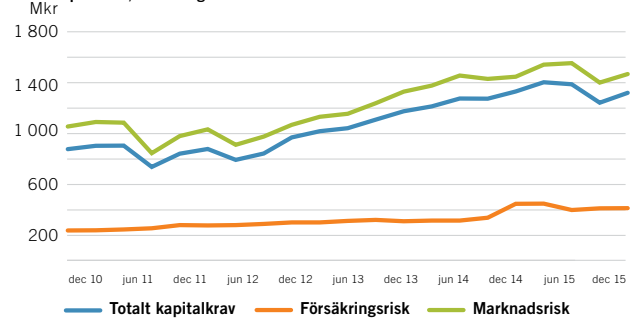
Diagrammet visar hur bolagets kapitalkvot (kapitalbas/kapitalkrav) och konsolideringsgrad har utvecklats under perioden 2010–2015.

Kapitalkvot och konsolideringsgrad

Diagrammet nedan visar hur bolagets totala kapitalkrav, försäkringsrisk och marknadsrisk har utvecklats under den senaste femårsperioden. I och med diversifieringseffekter mellan riskkategorierna blir totalt kapitalkrav lägre än bolagets marknadsrisker.

Totalt kapitalkrav, försäkringsrisk och marknadsrisk

Skadeförsäkringsrisk

Med skadeförsäkringsrisk avses risken för förluster till följd av att skadekostnaden blir större än förväntat. Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring. I bolagets styrande dokument regleras bolagets risktolerans avseende skadeförsäkringsrisk.

Skadeförsäkringsrisken består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa risker beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisk är risken för förluster till följd av att driftkostnader och kostnader för nya skador inte täcks av premien och det är slumpmässigheten i kommande års skadeutfall som avses. Premierisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels en osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal, kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget har utvecklat innehåller brister. Ett exempel är att bolagets tarifierings- och premiekalkylmodeller är felspecificerade, eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat är att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys fallerar. Oavsett orsak kan sådana fel leda till ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

Det finns olika metoder för att reducera premierisken. Riskminskning avseende osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Därutöver är huvudmetoden för styrning av teckningsrisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen. Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer för riskurval för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av bolagets ledning. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter).

Merparten av sakförsäkringskontrakten löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte - återförsäkring - tillsammans med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen i länsförsäkringsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras av Länsförsäkringar Sak AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda belopp (självbehåll). Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar Sak AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadefall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder kronor totalt för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak AB tillsammans. För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt åter-

försäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 4,4 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram är en processrisk – och ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker".

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svåra att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, medan övriga antaganden är konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter. Nedanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar.

Känslighetsanalys av teckningsrisker	2015	2014
<i>Inverkan på vinst före skatt</i>	+ / -	+ / -
1 % förändring i totalkostnadsprocent	10 312	10 086
1 % förändring i premienivån	11 698	12 337
1 % förändring i skadefrekvens	8 525	8 359
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	7 737	18 116
<i>Inverkan på eget kapital</i>	+ / -	+ / -
1 % förändring i totalkostnadsprocent	8 043	7 867
1 % förändring i premienivån	9 124	9 623
1 % förändring i skadefrekvens	6 649	6 520
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	6 035	14 131

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador.

Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Reservsättning och skadeavveckling

Bolagets totala åtagande för pågående försäkringar och oreglerade skador (brutto) uppgår till 2 474,7 Mkr (2 473,5).

Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader.

Osäkerheten är störst i skadeporföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik- och olycksfallförsäkring, vilket är en stor del 68,2 % (62,1) av bolagets avsättning för oreglerade skador avseende direkt försäkring.

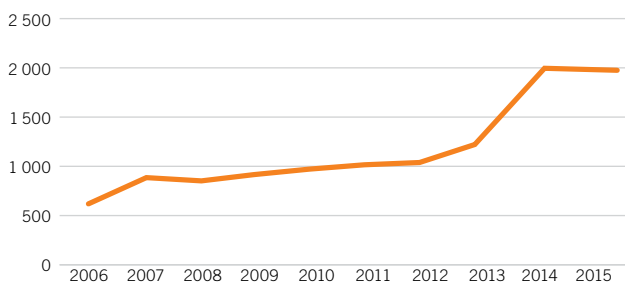
När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

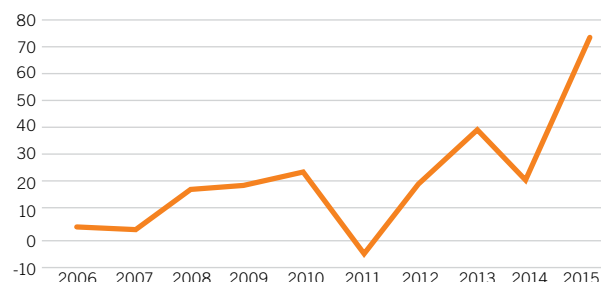
Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års reservavsättning i förhållande till faktiskt avvecklingsresultat ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. (Se tabell nedan)

AVSÄTTNING OREGLERADE SKADOR, BRUTTO (MKR)

AVVECKLINGSRISULTAT, BRUTTO (MKR)

Reservsättning och avvecklingsresultat, brutto (Mkr)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Avsättning oreglerade skador	687	827	823	872	950	993	1 043	1 220	2 021	1 975
Förändring	20 %	20 %	-1 %	6 %	9 %	5 %	5 %	17 %	66 %	-2 %
Avvecklingsresultat	5	4	16	18	23	-4	18	39	20	73

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår utgör också ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen nedan ("Skadekostnader före återförsäkring") visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2006–2015 före återförsäkring.

I den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår har utvecklats årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Tabellen avser endast direkt försäkring. Bolagets totala avsättning för mottagen återförsäkring uppgår till 574,3 Mkr (564,5).

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Västmanlands och Örebro län samt Heby kommun i Uppsala län, vilket innebär att de risker bolaget har tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets, lantbruk/skogs och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Bolaget är också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen (se ovan beskrivna riskutbyte med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen). Åtagandet är bolagets enskilt största exponering som träder in då länsförsäkringsgruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisker utgör risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För bolaget utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor, vilket medför att relevanta underkategorier i sin tur är livslängdsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk. Livförsäkringsrisker delas i kategorierna livslängds-, kostnads- och omprövningsrisk.

Livslängdsrisk är risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits och utgör därmed en risk i bolagets skadelivränterörelse där åtagandet utgörs av livsvarigt löfte om utbetalningar.

Risken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom hela LF-gruppens skadelivräntebestand, samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring.

Kostnadsrisk är risken för att administrationen av försäkringarna blir större än vad som antagits, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse där utbetalningar kommer att administreras under lång tid efter det att försäkringen sålts.

Risken hanteras genom centraliserad administration inom LF-gruppen och kontinuerlig uppföljning av kostnaderna.

Omprövningsrisk är risken för att ny lagstiftning påverkar framtida utbetalningar, vilket utgör en risk i bolagets skadelivränterörelse vars framtida utbetalningar är värdesäkrade och där principerna för denna värdesäkring kan påverkas genom lagstiftning.

Risken hanteras dels genom remissförfarande där bolaget tillsammans med övriga branscherna ger lagstiftaren en korrekt bild av lagstiftningens konsekvenser, och dels genom intern återförsäkring som inom gruppen utjämnar effekterna av ändrad lagstiftning.

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

Marknadsrisker delas in i kategorierna Ränterisk, Aktierisk, Fastighetsrisk, Spreadrisk, Valutarisk och Koncentrationsrisk.

Bolaget har ett regelverk (Policy för kapitalförvaltning, Placeringsriktlinjer, Riktlinje för skuldtäckning samt Riskpolicy) för hur bolaget får placera tillgångarna. Samtliga policies och riktlinjer för kapitalförvaltningen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid, vilket innebär att avkastningen inte bör fluktueras i för hög grad mellan åren.

Finansutskottet och styrelsen erhåller finansrapporter där det framgår hur förvaltningen har gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till kapitalplaceringspolicyen. Alla typer av avvikelser gentemot bolagets policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen rapporteras i finansrapporterna.

Aktierisk

Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har moderbolaget en aktieexponering om 2 480,1 Mkr (2 104,5) exklusive aktier i dotterbolag. I detta innehav ingår Länsförsäkringar AB som ett strategiskt aktieinnehav. Aktieportföljen, utöver de strategiska aktieinnehaven, uppgår till 1 436,9 Mkr (1 132,0). Bolaget försöker att minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika branscher, geografiska regioner, samt på flera olika fondförvaltare för att på så sätt minska effekten av att en enskild fondförvaltare tar felaktiga beslut.

Känslighetsanalys för aktier, moderbolaget

Inverkan på vinst före skatt	2015	2014
Kursnedgång på aktier och andelar med 10 %	-248 006	-210 451
<i>Inverkan på eget kapital</i>		
Kursnedgång på aktier och andelar med 10 %	-193 444	-164 151

Skadekostnader före återförsäkring

Skadeår	<2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalt
<i>Uppskattad skadekostnad:</i>												
i slutet av skadeåret		495 287	600 581	452 321	470 009	579 425	586 001	564 925	748 924	879 257	802 115	
ett år senare		475 038	579 464	430 647	473 061	599 519	580 836	587 856	719 479	824 068		
två år senare		481 495	575 125	434 748	487 021	595 137	557 872	586 271	704 567			
tre år senare		477 995	580 668	434 792	484 272	595 745	555 066	581 945				
fyra år senare		484 671	572 097	432 920	471 957	596 623	554 989					
fem år senare		468 126	572 017	429 762	473 011	600 090						
sex år senare		466 069	568 165	429 445	469 153							
sju år senare		456 690	564 591	429 389								
åtta år senare		457 289	564 871									
nio år senare		457 850										
Uppskattad skadekostnad		457 850	564 871	429 389	469 153	600 090	554 989	581 945	704 567	824 068	802 115	
Accumulerade skadeutbetalningar		422 540	529 507	387 683	428 722	542 007	499 024	507 923	626 016	634 374	397 475	
Summa kvarstående skadekostnad	172 831	35 310	35 364	41 706	40 431	58 083	55 965	74 022	78 551	189 694	404 640	1 186 598
Avsättning upptagen i balansräkningen	172 831	35 310	35 364	41 706	40 431	58 083	55 965	74 022	78 551	189 694	404 640	1 186 598
Skadelivräntereserv												156 104
Skaderegleringsreserv												58 176
Avsättning för oreglerade skador												1 400 878

Valutarisk

Bolaget har tillgångar i utländsk valuta. På tillgångssidan uppgår den totala valutaexponeringen, före effekten av valutasäkring, till 985,3 Mkr (966,8) och efter valutasäkring till 737,3 Mkr (624,3). Hela obligationsportföljen är valutasäkrad.

Känslighetsanalys för valutarisk

Inverkan på vinst före skatt	2015	2014
Förändring i kronkursen mot övriga valutor med 10 %	+/- 73 731	+/- 62 426
Inverkan på eget kapital		
Nedgång i kronkursen mot övriga valutor med 10 %	+/- 57 510	+/- 48 692

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 1 370,5 Mkr (1 240,5). Bolaget är exponerat för ränterisk genom risken för att marknadsvärdet på de fastförräntade tillgångarna sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk eller prisrisk ökar med tillgångens löptid. Ränteplaceringarna hålls i regel till förfall. Återstående löptiden i ränteportföljen uppgår för närvarande till cirka 2,1 år (4,0) och durationen till 0,4 år (2,3).

Finansiella skulder i form av inteckningslån finns i dotterbolaget Fastighets AB Congresshuset i Västerås och uppgår till 123,9 Mkr (127,7). Räntesatsen avseende lånet är kopplad till STIBOR, varför det finns en ränterisk i eventuella räntehöjningar.

Känslighetsanalys för räntebärande placeringar

Inverkan på vinst före skatt	2015	2014
Ränteuppgång med 1 %-enhet	-4 497	-46 986
Inverkan på eget kapital		
Ränteuppgång med 1 %-enhet	-3 508	-36 649

Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses risken för förluster till följd av ändring i priset på fastigheter.

Länsförsäkringar Bergslagens fastighetsinnehav består av direktägda fastigheter i moderbolaget samt fastighetsinnehav i dotterbolagen, Fastighets AB Congresshuset och Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB (innehav i det gruppgemensamt ägda fastighetsbolaget Humlegården). Begränsningar för dessa tillgångar bestäms av normalportföljen. Eventuella beslut om köp eller försäljning av fastigheter och andelar i Humlegården tas av styrelsen.

Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 554,4 Mkr (552,8) varav 342,4 Mkr (340,8) är direktägda fastigheter.

Känslighetsanalys fastighetsrisk i moderbolaget

Inverkan på resultat före skatt	2015	2014
Direktavkastningskravet ökar med 1 %	-30 266	-30 266
Direktavkastningskravet minskar med 1 %	36 178	36 178
Förändring av hyresnivåerna med +10 %	2 579	2 552
Förändring av hyresnivåerna med -10 %	-2 579	-2 552
Inverkan på eget kapital	2015	2014
Direktavkastningskravet ökar med 1 %	-23 607	-23 607
Direktavkastningskravet minskar med 1 %	28 219	28 219
Förändring av hyresnivåerna med +10 %	2 011	1 991
Förändring av hyresnivåerna med -10 %	-2 011	-1 991

Spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor.

För att begränsa spreadrisken har bolaget fastställt riktlinjer för hur de räntebärande tillgångarna får placeras, bland annat utifrån kreditkvalitet.

Dessutom finns begränsningar om hur mycket bolaget får placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs bland annat med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler.

Koncentrationsrisk

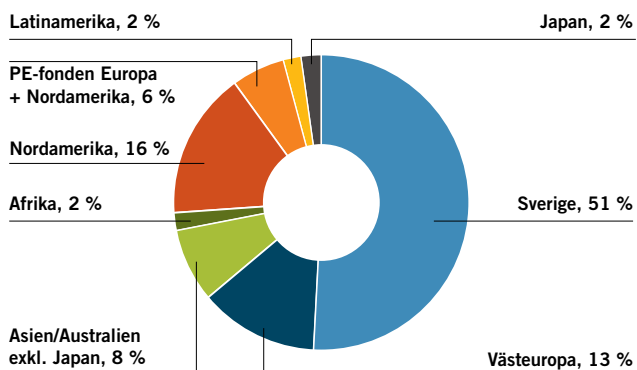
Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väl diversifierade.

Bolagets strävan är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj avseende exempelvis sammansättning av tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter.

Normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag säkerställer att en god diversifiering mellan tillgångsslagen uppnås. Vidare finns även limiter per geografiskt område för att begränsa alltför stora aktieplaceringar per enskild geografisk marknad.

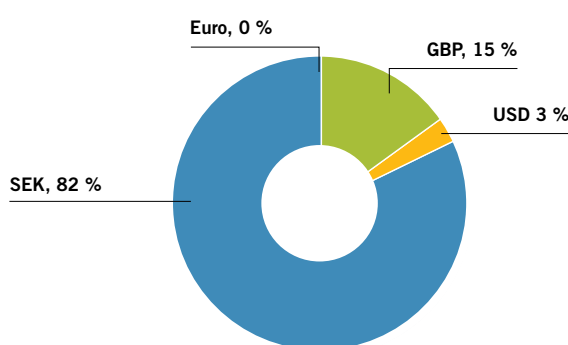
Bolaget har en stor koncentrationsrisk genom det stora strategiska innehavet i LFAB-aktien. För att begränsa övriga koncentrationsrisker finns därför limiter som ska säkerställa god diversifiering i resterande del av placeringsportföljen.

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV AKTIEPLACERING 2015-12-31

Diagrammet visar hur bolagets aktieplaceringar (exklusive strategiska placeringar) fördelar sig på olika geografiska regioner.

RÄNTEBÄRANDE PLACERINGAR, VALUTAEXPONERING 2015-12-31

Diagrammet visar hur bolagets räntebärande placeringar fördelar sig på olika valutor.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte kan fullfölja sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Bolaget har valt att dela in motpartsriskerna i kategorierna motpartsrisker inom placeringstillgångarna och motpartsrisker utom placeringstillgångarna.

Med motpartsrisk inom placeringstillgångarna avses risken för att motparten vid handel av finansiella derivat inte kan fullfölja sina åtaganden. Motpartsrisk inom placeringstillgångarna innefattar även risken för att banker som innehar bolagets likvida medel (innehav på inlånskonton) inte kan fullfölja sina åtaganden. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget i Riktlinje för kapitalförvaltning fastställt hur de räntebärande tillgångarna får placeras. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter.

Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande Policy för kapitalförvaltning och skuldtekniska regler.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna.

Med motpartsrisker utom placeringstillgångarna avses risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid en affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Länsförsäkringar Bergslagen köper all återförsäkring genom Länsförsäkringar Sak AB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringspooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringskydd. Varje återförsäkringspool köper externt återförsäkringskydd för att täcka stora skador.

Bolaget har på balansdagen en återförsäkringsfordran om 400,8 Mkr (500,1) avseende återförsäkrarens andel av oreglerade skador.

Exponering för motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Ratinginstitut	Kreditbetyg	Andel
Standard & Poor's	AA	44,8 %
Standard & Poor's	A	54,0 %
Standard & Poor's	BBB	0,7 %
Standard & Poor's	Not rated*	0,5 %

Tabellen ovan visar hur Länsförsäkringsgruppens återförsäkringsfordringar fördelas utifrån kreditvertyg. *Agrias Återförsäkring är placerad med 50 % hos länsförsäkringsbolagen.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel.

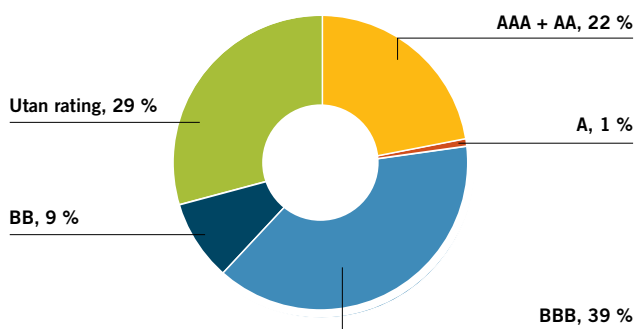
För Länsförsäkringar Bergslagen är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att hålla en likviditet (kassa och bankmedel) som normalt uppgår till cirka 80 Mkr. Utöver detta finns alltid möjlighet att med några dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader, återförsäkringspremier och skatter på cirka 80 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionsersättningar från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv samt direktavkastningar uppgår till cirka 100 Mkr.

Tabellen nedan visar en analys av kassaflödet, i vilken finansiella tillgångar och skulder delas in i avtal med kända kassaflöden och övriga avtal. För övriga avtal presenteras redovisade värden. Tabellen visar även förväntade kassaflöden för nettot av försäkringstekniska avsättningar, vilka till naturen är förenade med en viss grad av osäkerhet.

KREDITBETYGSANALYS, RÄNTEBÄRANDE PLACERINGAR 2015-12-31

Diagrammet ovan visar hur stor andel av bolagets räntebärande placeringar fördelar sig på olika kreditbetyg

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar (netto)

Mkr	Redovisat värde			Kassaflöden				
	Totalt	Varav utan kontraktsenliga förfall	Varav med kontraktsenliga förfall	1-3 månader	4-12 månader	2017-2019	2020-2029	2030-
Finansiella tillgångar	4 526	3 419	1 107	121	50	735*	200*	-
Finansiella skulder	124	-	124	1	3	32	88	-
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	2 069	2 069	-	339	509	641	248	331

*) Avser nuvarande marknadsvärde. Kassaflödena i nominella belopp är cirka 14 % högre.

Operativa risker

Med operativa risker avses förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering av de operativa riskerna. Strategin för hanteringen av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll minska risken för att operativa risker materialiseras och kan därmed reducera de konsekvenser som kan uppstå till följd av operativa risker. Kostnader för hantering och kontroll av operativa risker ska stå i rimlig proportion till den kostnad eller förlust som kan uppstå om risken materialiseras.

För att reducera de operativa riskerna har bolaget interna regelverk och väl styrda processer som tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Nyckelkontroller har införts med syfte att dels säkerställa att processernas resultat är korrekta och kompletta (riskreducerande) och dels för att dokumentera och samla information för rapportering (riskbevakande). Vidare genomför bolaget årligen en företagsövergripande kontroll för att säkerställa att företagets företagsstyrningssystem och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen. Incidentrapportering är också en viktig del av riskarbetet. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Bolaget är sedan flera år tillbaka kvalitets- och miljöcertifierat enligt ISO 9001:2008 respektive ISO 14001:2004.

Affärsrisk och risker i övrig verksamhet

Med affärsrisk avses risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning eller rykten. Affärsrisker är därmed en följd av dels interna händelser i bolaget men även externa händelser som konsument- eller konkurrentbeteende. Bolaget arbetar därför kontinuerligt med bevakningen av interna och externa händelser som kan innebära risker eller möjligheter.

Inom ramen för arbetet med den lång- och kortsiktiga affärsplanen identifieras affärsrisker som sedan löpande hanteras i företagsledningen och i styrelsen. Skeenden som inte kan förutses leder till ytterligare behandling på lednings- och styrelsenivå, när behov av det uppkommer. Som generell princip gäller att den som svarar för en del av verksamheten i bolaget också svarar för de risker som uppkommer i den verksamheten. Den principen gäller även affärsrisker. I bolagets ERSA-process utgör sedan de identifierade affärsriskerna basen vid framtagandet av bolagets negativa scenarier och stresstester.

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Bergslagen en provision.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad dels för att annullationsansvaret bara är treårigt och dels för att denna del av ersättningen enbart uppgår till cirka 30 Mkr (30) per år.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Bergslagen ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avräkning för förluster sker genom avdrag på ersättningen för förmedlad bankaffär, vilket begränsar risken till respektive års ersättning. För innevarande år uppgick den totala ersättningen före kreditförluster till cirka 80 Mkr (70). Bolaget intäktför ersättningar för förmedlad affär netto, efter avdrag för kreditförluster.

NOT 3 PREMIEINKOMST

	2015			2014		
	Brutto	Avgiven åf	Netto	Brutto	Avgiven åf	Netto
Direkt försäkring i Sverige	1 116 140	-77 374	1 038 766	1 025 139	-181 163	843 976
Mottagen återförsäkring	53 611	-	53 611	208 562	-	208 562
Summa premieinkomst	1 169 751	-77 374	1 092 377	1 233 701	-181 163	1 052 538

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

	2015	2014
Skadelivräntor	1 552	-
Trafik- och olycksfallsaffärer	875	7 043
Övriga affärer	-	6 923
Summa överförd kapitalavkastning	2 427	13 966
Räntesats avseende trafik- och olycksfallsaffärer	0,15 %	0,92 %
Räntesats avseende övrig affär	0,00 %	0,42 %

I den direkta försäkringen samt vissa delar av den mottagna återförsäkringen har den överförda kapitalavkastningen beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oregerade skador f.e.r. under året. För den övriga mottagna återförsäkringen har för Nordiska Kärnförsäkringspoolen kapitalavkastningen beräknats på summan av ingående ersättningsreserv och skaderegleringsreserv.

Som räntesats avseende trafik- och olycksfallsaffärerna har 5-årsobligationsränta tillämpats, medan det i den övriga affären har tillämpats årsgenomsnittet av 90-dagars stibor omräknat till effektiv ränta. 2015 har vi bestämt räntesatsen till 0 procent eftersom vi inte räknar med negativ ränta, trots att marknadsräntan är negativ.

För skadelivräntor antas den värdeförändring som sker i dess avsättningar motsvara det rimliga avkastningskrav som föreligger på finansrörelsen och bildar därmed den kapitalavkastning som överförs från finansrörelsen till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen blir positiv om marknadsräntorna går upp och om inflationen stiger, men kan också bli negativ om motsatsen sker.

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrarens andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Utbetalda försäkringsersättningar	-813 685	-672 473	91 832	5 877	-721 853	-666 596
Driftskostnader för skadereglering	-76 082	-58 899	-	-	-76 082	-58 899
Utbetalda försäkringsersättningar	-889 767	-731 372	91 832	5 877	-797 935	-725 495

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Funktionsindelade driftskostnader				
Anskaffningskostnader	-115 304	-118 806	-115 304	-118 806
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-234	3 180	-234	3 180
Administrationskostnader inkl. beståndsvård	-63 461	-55 281	-63 461	-55 281
Provisioner i avgiven återförsäkring	-586	-550	-586	-550
Driftskostnader i mottagen återförsäkring	-534	-1 952	-534	-1 952
Driftsnetto rörelsefastigheter	1 405	704	-	-
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-178 714	-172 705	-180 119	-173 409
Skaderegleringskostnad	-76 082	-58 898	-76 082	-58 898
Nettokostnad Liv, Bank, Agria, Fastighetsförmedling	1 835	-4 687	1 835	-4 687
Kapitalförvaltningskostnader	-3 395	-2 851	-3 395	-2 851
Summa driftskostnader	-256 356	-239 141	-257 761	-239 845
Kostnadsslagsindelade driftskostnader				
Personalkostnader	-178 657	-172 008	-178 657	-172 008
Lokalkostnader	-11 563	-11 398	-11 563	-11 398
Avskrivningar	-1 965	-2 316	-1 965	-2 316
Kapitalförvaltningskostnader	-3 395	-2 851	-3 395	-2 851
Övrigt	-179 854	-157 112	-179 854	-157 112
Omkostnadsbidrag för gemensam affär	117 181	75 935	117 181	75 935
Förändring av avsättning för annullationsåtertag inom livförsäkring	726	904	726	904
Avsättning för minskad bankersättning	-	25 821	-	25 821
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-234	3 180	-234	3 180
Driftsnetto rörelsefastigheter	1 405	704	-	-
Summa totala driftskostnader	-256 356	-239 141	-257 761	-239 845

Driftskostnaderna, det vill säga alla kostnader för främst anskaffning och administration minskade med kostnader och ersättning för de gemensamma affärerna Liv, Bank, Agria och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, framgår ovan.

Avskrivning av rörelsefastigheterna och driftsnetto för rörelsefastigheterna (Bodarna och Ämbetsmannen) totalt 1,4 Mkr har överförts från det icke tekniska resultatet till driftskostnaderna i koncernen.

Driftskostnaderna i koncernen uppgick till 17,0 % (16,9) av premieintäkten f.e.r. och i moderbolaget till 17,2 % (17,0).

NOT 7 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

	2015	2014
Premier och trafikförsäkringsavgifter TFF	9 542	8 666
Skadeutbetalningar netto TFF	-11 781	-13 327
Driftskostnader TFF	-1 790	-
Kapitalavkastning TFF	275	811
	-3 754	-3 850

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar.

En av föreningens huvuduppgifter är att reglera trafikskador som orsakats av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor gällande motorfordon inom det frivilliga branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administrationen av Trafikskadenämnden.

TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma. Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

Fg år redovisades driftskostnader TFF under raden Driftskostnader i resultaträkningen.

NOT 8 KAPITALAVKASTNING

REALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Driftsresultat byggnader och mark				
hyresintäkter	47 132	42 290	32 147	25 522
driftskostnader	-46 764	-31 132	-30 651	-13 435
Driftsresultat	368	11 158	1 496	12 087
Utdelning på aktier och andelar	24 442	16 896	24 442	16 896
Resultat LFB Fastigheter AB och Fastighetsförmedling i Lindesberg AB	15 931	133	-	-
Valutakursresultat	-3 542	1 547	-3 542	1 547
Ränteintäkter				
obligationer och andra räntebär.värdepapper	34 192	33 809	34 192	33 809
övriga ränteintäkter	2 283	1 864	2 283	1 864
Realisationsvinster / förluster				
aktier och andelar	-17 098	9 584	-17 098	9 584
räntebärande värdepapper	17 955	4 523	17 955	4 523
Summa kapitalavkastning, intäkter	74 532	79 514	59 729	80 310
Kapitalförvaltningskostnader	-3 396	-2 852	-3 396	-2 852
Summa kapitalavkastning, kostnader	-3 396	-2 852	-3 396	-2 852
REALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER	71 136	76 662	56 333	77 458

OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	Orealiserade vinster				Orealiserade förluster			
	Koncernen		Moderbolaget		Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Byggnader och mark	1 600	4 756	1 600	-	-	-	-	-
Aktier och andelar	252 729	302 794	142 121	153 633	-2 600	-	-2 600	-
Räntebärande värdepapper	-2 318	48 692	-2 318	48 692	-14 744	-	-14 744	-
Derivat	-	-	-	-	-	-47 108	-	-47 108
Summa orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	252 011	356 242	141 403	202 325	-17 344	-47 108	-17 344	-47 108

NETTORESULTAT PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

2015 Koncernen	Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				2014 Koncernen	Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
	via identifiering	innehav för handelsändamål	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder		via identifiering	innehav för handelsändamål	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder
Finansiella tillgångar					Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	274 813				Aktier och andelar	329 407			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 991				Obligationer och andra räntebärande värdepapper	88 571			
Övriga lån	3 603				Övriga lån	290			
Utlåning till kreditinstitut					Utlåning till kreditinstitut				
Derivat		-8 868			Derivat		-47 108		
Övriga finansiella placeringstillgångar					Övriga finansiella placeringstillgångar				
Kassa och bank	161				Kassa och bank	1 574			
Summa	318 568	-8 868	-	-	Summa	419 842	-47 108	-	-
2015 Moderbolaget					2014 Moderbolaget				
Finansiella tillgångar					Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	146 342				Aktier och andelar	180 112			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 991				Obligationer och andra räntebärande värdepapper	88 571			
Övriga lån	3 603				Övriga lån	290			
Utlåning till kreditinstitut					Utlåning till kreditinstitut				
Derivat		-8 868			Derivat		-47 108		
Övriga finansiella placeringstillgångar					Övriga finansiella placeringstillgångar				
Kassa och bank	161				Kassa och bank	1 574			
Summa	190 097	-8 868	-	-	Summa	270 547	-47 108	-	-

NOT 9 ÖVRIGA INTÄKTER OCH KOSTNADER

	2015	2014
Intäkter för Liv och Bank	114 534	98 805
Intäkter för Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Agria	4 283	3 038
Kostnader för Liv och Bank	-113 976	-103 982
Kostnader för Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Agria	-3 006	-2 548
Summa övriga intäkter och kostnader	1 835	-4 687

NOT 10 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Aktuell skatt på årets resultat	-637	-467	-218	-69
	-637	-467	-218	-69
<i>Uppskjuten skatt</i>				
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-15 757	-17 926	-	-
Uppskjuten skatt på realiserade vinster / förluster	-21 739	-34 124	-21 739	-34 124
Uppskjuten skatt avseende skattemässiga avskrivningar på fastigheter	-726	-533	-726	-735
Uppskjuten skatt på pensionsskuld	89	143	89	143
Skatt på årets resultat	-38 770	-52 907	-22 594	-34 785
Uppskjuten skatt på övrigt totalresultat	-364	-364	-	-
Skatt	-39 134	-53 271	-22 594	-34 785
<i>Avstämning effektiv skatt</i>				
Resultat före skatt	322 581	389 690	124 765	154 965
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget 22 %	-70 968	-85 732	-27 448	-34 092
<i>Skatteeffekter av</i>				
- ej avdragsgilla kostnader	-832	-1 067	-824	-867
- ej skattepliktiga intäkter	55 406	68 406	28 054	34 890
- uppskjuten skatt	-22 376	-34 514	-22 376	-34 716
Redovisad effektiv skatt på årets resultat	-38 770	-52 907	-22 594	-34 785
Övrigt totalresultat	1 655	1 655	-	-
Uppskjuten skatt på övrigt totalresultat 22,0 %	-364	-364	-	-
Redovisad effektiv skatt	-39 134	-53 271	-22 594	-34 785
Gällande skattesats	22,0 %	22,0 %	22,0 %	22,0%
Effektiv skattesats	12,1 %	13,7 %	18,1 %	22,4 %

NOT 11 BYGGNADER OCH MARK

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Ingående redovisat värde	552 755	552 755	340 755	340 755
Värdeförändring förvaltningsfastighet	1 600		1 600	
Avskrivningar	-1 655	-1 655		
Omvärdering	1 655	1 655		
Utgående redovisat värde	554 355	552 755	342 355	340 755

Förvaltningsfastigheter

Ingående balans	470 000	470 000	340 755	340 755
Utgående balans	471 600	470 000	342 355	340 755

Rörelsefastigheter

Ingående balans	82 755	82 755		
Utgående balans	82 755	82 755		

	Fastighet		Övriga	Totalt
	Kontors- och affärsfastigheter moderbolaget	Fastighets AB Congresshuset		
Antal	7	1	1	9
Areal	33 320	23 141	--	56 461
Anskaffningsvärde Tkr	173 330	182 274	355	355 959
Verkligt värde Tkr	342 000	212 000	355	554 355
Värde per kvm Kr	10 264	9 161		9 812
Ytvakansgrad	5,5 %	0,4 %		3,4 %
Taxeringsvärde Tkr	239 220	83 000	1 041	323 261

Samtliga fastigheter förutom personalstuga ligger inom Länsförsäkringar Bergslagens verksamhetsområde, huvudsakligen i Västerås och Örebro. Dotterbolaget Fastighets AB Congresshuset i Västerås egna fastighet inrymmer bland annat Västerås Konserthus, vars yta uppgår till cirka 44 % av totala arealen. I den egna verksamheten utnyttjas cirka 7 800 kvm av moderbolagets fastigheter, vilket avser cirka 14 % av det totala fastighetsbeståndet. Moderbolagets fastigheter har värderats internt enligt avkastningsmetoden. Fastigheten i dotterbolaget Fastighets AB Congresshuset värderades externt 2013 enligt orsprismetoden. Vi har bedömt att värdet är detsamma i år som 2013. Samtliga fastigheter har värderats av ett externt värderingsföretag per den 31 december 2013.

NOT 12 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderbolaget	Antal aktier	Ägarandel %	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB	1 000	100	162 582	641 864
Fastighets AB Congresshuset i Västerås	5 000	100	41 949	70 614
Fastighetsförmedling i Lindesberg AB	1 000	100	2 480	692
Summa				713 170

NOT 13 ANDRA FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGAR

	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska börsnoterade aktier			
ABB LTD	145 000	17 943	22 185
ALFA LAVAL	169 000	23 189	26 296
AROS QUALITY GR	98 000	7 497	13 328
ASSA ABLOY B	118 000	20 004	21 122
ATLAS COPCO B	215 000	16 999	42 076
AUTOLIV	54 000	20 742	57 888
BALDER 130920PR	45 000	14 805	14 045
BILLERUD	162 000	13 574	25 483
ELEKTA AK B	125 000	3 723	9 025
ERICSSON B	135 000	15 299	11 144
GETINGE B	105 000	21 531	23 384
H&M B	141 000	26 968	42 765
HEIMSTADEN PREF	45 000	14 400	12 263
HEXAGON B	70 000	9 261	22 078
HOLMEN B	68 000	16 990	17 850
ICA GRUPPEN	92 500	14 429	28 462
INDUSTRIVÄRD C	61 000	10 110	8 876
INVESTOR B	137 200	23 917	42 998
JM AB	65 000	14 722	16 465
KAUPTHING	112 000	1 704	0
KLÖVERN AB PREF	39 500	13 484	11 119
MEDA A	280 500	19 792	30 154
NORDEA AB	137 000	11 110	12 830
PANDOX B	12 952	1 373	2 013
PEAB B	473 000	21 181	30 650
PREVAS B	1 044 100	27 576	14 565
RATOS PR C	1 150	2 013	2 130
SALTÄNGEN PROP	100 000	10 000	9 975
SANDVIK	215 000	16 836	15 953
SCA B	40 000	6 619	9 844
SE BANKEN A	232 000	17 016	20 764
SECURITAS B	77 000	10 062	10 064
SHB A	135 000	9 788	15 282
SKANSKA B	135 000	21 162	22 302
SKF B	88 000	15 067	12 082
SWEDBANK	36 000	3 825	6 746
SYSTEMAIR AB	127 547	9 375	13 552
TELIA SONERA	370 000	20 083	15 651
TRELLEBORG B	183 000	24 251	30 195
VOLVO B	343 000	31 030	27 217
Summa börsnoterade aktier		599 450	770 820

Anskaffningsvärden och verkliga värden

Koncernen	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2015	2014	2015	2014
Aktier och andelar	1 722 628	1 489 246	3 117 494	2 635 177
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 062 763	1 163 547	1 118 599	1 240 524
Derivat			-35 196	-19 935
Summa	2 785 391	2 652 793	4 200 897	3 855 766

Moderbolaget

Aktier och andelar	1 612 038	1 378 656	2 480 055	2 104 506
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 062 763	1 163 547	1 118 599	1 240 524
Derivat			-35 196	-19 935
Summa	2 674 801	2 542 203	3 563 457	3 325 095

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar

Koncernen	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade svenska aktier	598 448	770 820
Ej noterade aktier	631 731	1 707 321
Noterade andelar i aktiefonder	450 974	639 353
Ej noterade andelar	41 475	0
Summa aktier och andelar i moderbolaget	1 722 628	3 117 494

Moderbolaget

Noterade svenska aktier	598 448	770 820
Ej noterade aktier	521 141	1 069 882
Noterade andelar i aktiefonder	450 974	639 353
Ej noterade andelar	41 475	0
Total summa aktier och andelar i koncernen	1 612 038	2 480 055

Anskaffningsvärde och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper

Koncernen och Moderbolaget	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2015	2014	2015	2014
Emittenter i svenska kronor	839 765	856 134	835 417	938 138
Emittenter i utländsk valuta	222 998	307 413	283 181	302 386
Summa	1 062 763	1 163 547	1 118 599	1 240 524

NOT 14 ANDRA FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGAR

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori

	Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa verkligt värde
	via identifiering	innehav för handelsändamål	Låne- och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	
2015 Koncernen					
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	3 117 494				3 117 494
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 118 599				1 118 599
Övriga lån			1 138		1 138
Kassa och bank			287 906		287 906
Derivat					
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			841		841
Summa	4 236 093		289 885		4 525 978
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut				130 192	130 192
Derivat		35 196			35 196
Summa		35 196		130 192	165 388
2015 Moderbolaget					
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	2 480 055				2 480 055
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 118 599				1 118 599
Övriga lån			38 551		38 551
Kassa och bank			264 679		264 679
Derivat					
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			841		841
Summa	3 598 654		304 071		3 902 725
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut				3 245	3 245
Derivat		35 196			35 196
Summa		35 196		3 245	38 441
2014 Koncernen					
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	2 635 177				2 635 177
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 240 524				1 240 524
Upplupen ränteintäkt	6 324				6 324
Kassa och bank			271 054		271 054
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			1 159		1 159
Summa	3 882 025		272 213		4 154 238
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut				127 718	127 718
Derivat		19 935			19 935
Summa		19 935		127 718	147 654
2014 Moderbolaget					
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	2 104 506				2 104 506
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 240 524				1 240 524
Upplupen ränteintäkt	6 324				6 324
Kassa och bank			264 463		264 463
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			1 159		1 159
Summa	3 351 354		265 623		3 616 976
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut					
Derivat		19 935			19 935
Summa		19 935			19 935

NOT 14 ANDRA FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGAR (FORTS)

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer. Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument. Nivå 2: enligt direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara.

2015 Koncernen	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde				
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>				
Aktier och andelar	1 410 173		1 707 321	3 117 494
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 111 656	6 943	1 118 599
Summa tillgångar	1 410 173	1 111 656	1 714 264	4 236 093

Finansiella skulder värderade till verkligt värde				
Derivat		35 196		35 196
Summa skulder		35 196		35 196

2014 Koncernen	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde				
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>				
Aktier och andelar	1 101 740		1 533 436	2 635 176
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	214 654	1 018 970	6 901	1 240 524
Summa tillgångar	1 316 394	1 018 970	1 540 337	3 875 700

Finansiella skulder värderade till verkligt värde				
Derivat		19 935		19 935
Summa skulder		19 935		19 935

Specificering av förändringar i nivå 3

Koncernen	2015		2014	
	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper
Ingående balans	1 533 437	6 901	1 357 458	7 191
Överföringar till Nivå 3				
Överföringar från Nivå 3				
Förvärv genom dotterbolag			88	
Inköp	41 041		27 978	
Försäljning	-100 000		-7 114	
Emission				
Reglering				
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen	232 843	42	155 027	-290
Utgående balans	1 707 321	6 943	1 533 437	6 901

NOT 15 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2015	2014
Fordringar hos försäkringstagare	318 265	294 185
Fordringar hos försäkringsbolag	85 352	62 831
Summa fordringar avseende direkt försäkring	403 617	357 016

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden värderas aktier och andelar enligt nedanstående:

LFAB-aktien värderas till substansvärde. Substansvärdet för LFAB-aktien är detsamma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen.

Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB äger andelar i fastighetsbolag som bokförs till verkligt värde. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största negativa påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet.

Länsförsäkringar Bergslagen Fastigheter AB äger också andelar i **LF Secondary PE Investments S.A.** Substansvärde för aktien beräknas utifrån att underliggande fonder värderas enligt följande: förvaltarnas senaste rapporterade NAV för respektivefond, de europeiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig utav US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820, justerat för efterföljande kassaflöden från PE Holding till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till PE Investments. De parametrar som påverkar om värdet på aktierna ökar/minskar i PE Investments är dels, i vissa bolag som använder diskonterade kassaflödesmodell för värdering av bolaget, om framtida vinstmarginaler förändras eller om räntan som används för diskontering förändras. I bolag som använder en multipelvärdering så påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men även av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta så påverkas aktiekursen i PE Investments av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

I övriga onoterade innehav gör Länsförsäkringar Bergslagen i vart och ett av fallen en bedömning av värdet och tar in underliggande värden i de innehav där så är möjligt. Där detta inte är möjligt finns en löpande kontakt med styrelsen i respektive bolag för att säkerställa riktigheten i värderingen av tillgångarna. Om misstankar finns att värdena i något av innehaven skulle vara inkorrekta så förmedlas detta till styrelsen som för detta vidare till respektive bolag

NOT 16 MATERIELLA TILLGÅNGAR OCH VARULAGER

	Koncernen						Moderbolaget					
	Maskiner/ inventarier		Övrigt		Totalt		Maskiner/ inventarier		Övrigt		Totalt	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	96 954	92 898	1 215	1 441	98 169	94 339	85 033	84 078	1 215	1 441	86 248	85 519
Investeringar	9 455	4 056	462	-226	9 918	3 830	2 258	955	462	-226	2 720	729
Omklassificering	-3 089				-3 089							
Försäljningar och utrangeringar												
Utgående anskaffningsvärde	103 320	96 954	1 678	1 215	104 998	98 169	87 291	85 033	1 678	1 215	88 968	86 248
Ingående avskrivningar	88 858	86 046			88 858	86 046	81 563	79 033			81 563	79 033
Årets avskrivningar	3 186	2 812			3 186	2 812	1 734	2 530			1 734	2 530
Försäljning och utrangeringar												
Utgående avskrivningar	92 044	88 858			92 044	88 858	83 297	81 563			83 297	81 563
Bokfört värde inventarier	11 276	8 096	1 678	1 215	12 954	9 311	3 994	3 470	1 678	1 215	5 671	4 685

Planenlig avskrivning har gjorts på inventarier efter deras ekonomiska livslängd mellan 5 och 10 år.

NOT 17 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

	2015	2014
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	15 930	12 751
Årets avsättning	15 696	15 930
Årets avskrivning	-15 930	-12 751
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	15 696	15 930
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år	15 696	15 930
överstigande ett år	-	-

NOT 18 OBESKATTADE RESERVER

	2015	2014
Periodiseringsfond		
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2017	4 900	4 900
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2018	10 000	10 000
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2019	1 700	1 700
Avsättning att återföras till beskattning senast taxeringsår 2020	3 000	3 000
Summa periodiseringsfond	19 600	19 600
Utjämningsfond	73 171	73 171
Säkerhetsreserv	1 011 118	940 118
Summa obeskattade reserver	1 103 889	1 032 889

NOT 19 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

	2015			2014		
	Brutto	Återförsäkrades andel	Netto	Brutto	Återförsäkrades andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	451 782	-	451 782	420 232	-	420 232
Premieinkomst	1 169 751	-77 374	1 092 377	1 233 701	-181 163	1 052 538
Intjänade premier under perioden	-1 127 236	77 374	-1 049 862	-1 202 161	181 163	-1 020 998
Valutakurseffekt	-3	-	-3	10	-	10
Utgående balans	494 294	-	494 294	451 782	-	451 782
Summa avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	494 294	-	494 294	451 782	-	451 782

Ingen avsättning för kvardröjande risker har gjorts för något av åren.

NOT 20 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

	2015			2014		
	Brutto	Återförsäkrades andel	Netto	Brutto	Återförsäkrades andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	-1 035 948	291 549	-744 400	-497 029	14 910	-482 119
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-922 523	208 509	-714 013	-683 290	151 254	-532 036
Avsättning för skaderegleringskostnad	-62 033	-	-62 033	-39 588	-	-39 588
Ingående balans	-2 020 504	500 058	-1 520 446	-1 219 907	166 164	-1 053 743
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	-842 335	31 953	-810 382	-1 136 409	328 951	-807 458
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	807 072	-91 831	715 241	672 473	-5 877	666 596
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år (avvecklingsresultat)	70 920	-39 406	31 514	21 415	10 819	32 234
Livränterörelse	9 110	-	9 110	-244 940	-	-244 940
Övertaget trafikbestånd				-111 636	-	-111 636
Valutaeffekt	528	-	528	-1 500	-	-1 500
Utgående balans	-1 975 209	400 774	-1 574 435	-2 020 504	500 057	-1 520 447
Utgående balans består av						
Inträffade och rapporterade skador	-923 543	185 657	-737 886	-1 035 948	291 549	-744 400
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-993 490	215 117	-778 373	-922 523	208 509	-714 013
Avsättning skaderegleringskostnad	-58 176	-	-58 176	-62 033	-	-62 033
Utgående balans totalt	-1 975 209	400 774	-1 574 435	-2 020 504	500 058	-1 520 446

Reserv för oreglerade skador i trafikaffären är inte diskonterad.

NOT 21 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

	2015	2014
Avsättning för personal födda 1955 och tidigare som enligt avtal har möjlighet att gå i pension från 62 års ålder	8 149	9 744
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	8 149	9 744

Ovanstående pensionsavsättning är inte tryggs enligt Tryggandelagen. Bolagets övriga förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar. Pensionsavsättningen ovan, enligt 62-årsregeln, är gjord utifrån en bedömning av hur stor del av den berörda personalen som kan komma att utnyttja möjligheten att gå i förtida pension. Pensionsavsättningens storlek har beräknats med utgångspunkt från tidigare utbetalningar enligt 62-års regeln. Om samtlig personal som omfattas av avtalet skulle gå i pension vid 62 års ålder har bolaget ett ansvar att även täcka den tillkommande kostnaden.

NOT 22 AVSÄTTNING FÖR UPPSKJUTNA SKATTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	243 294	227 537	-	-
Uppskjuten skatteskuld på årets realiserade vinster	239 740	218 001	239 740	218 001
Uppskjuten skatt avseende skattemässiga avskrivningar på fastigheter	22 945	22 219	19 485	18 759
Uppskjuten skatt avseende omvärderingsreserv av rörelsefastigheter	11 617	11 253	-	-
Avsättning för skatter	517 596	479 010	259 225	236 760

NOT 23 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Avsättning för annullationer i livaffären	-726	904	-726	904
Summa övriga avsättningar	-726	904	-726	904

NOT 24 SKULDER AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2015	2014
Skulder till försäkringsföretag	623	805
Summa skulder avseende direkt försäkring	623	805

NOT 25 ÖVRIGA SKULDER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Leverantörsskulder	13 917	11 774	12 203	8 031
Sociala kostnader	2 833	2 617	2 833	2 617
Källskatter	2 557	2 466	2 557	2 466
Inteckningslån	123 895	127 718	-	-
Övriga skulder	42 318	42 101	40 979	40 714
Summa övriga skulder	185 520	186 676	58 572	53 828

NOT 26 POSTER INOM LINJEN

Ansvarsförbindelser

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Ställda säkerheter

	2015	Koncernen 2014	2015	Moderbolaget 2014
Fastighetsinteckningar	75 000	75 000	-	-
Bankmedel	1 637	1 770	-	-
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.) registerförda tillgångar	2 170 523	2 261 878	2 170 523	2 261 878

I enlighet med 7 kap 11 § Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

NOT 27 PERSONAL OCH LÖNER

Medelantal anställda och löner	Antal årstjänster		Löner och arvoden*)	
	2015	2014	2015	2014
Styrelse och VD	1	1	5 494	5 041
Tjänstemän	270	237	158 880	147 447
Övriga anställda	3	3	1 580	1 526
Totalt	274	241	165 954	154 014

*) inklusive sociala avgifter och pensionskostnader
Av ovanstående antal var 166 (142) kvinnor och 108 (91) män.

Åtagande för ålderspension

En avsättning för framtida avtalspensioner enligt krav från nya pensionsavtalet för försäkringsbranschen är beräknad till 8,1 Mkr och baseras på intern bedömning.

Medelantal och könsfördelning

Styrelse*)	Antal	
	2015	2014
Män	5	5
Kvinnor	4	4
Totalt	9	9

* exklusive fackliga representanter

Ombud	Antal		Ersättningar	
	2015	2014	2015	2014
Allmänna ombud	19	37	642	1 759
Specialombud	131	129	7 369	4 997
Totalt	150	166	8 011	6 756

Ersättningar till styrelse och ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och sju av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. De två arbetstagarrepresentanterna erhåller ej något styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättningen av grundlön samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses i detta sammanhang företagsledningen, dock ej verkställande direktören. Alla anställda utom företagsledning, compliance och risk manager hade under 2015 möjlighet att erhålla resultatbaserad merersättning, som beslutats inför varje år av styrelsen. Detta förutsätter att bolaget uppnår ett positivt resultat samt ett antal andra affärs mål. Max 24 000 kr kan utgå för en heltidstjänst.

Ersättningar under 2015

	Grundlön	Rörlig ersättning	Sociala kostnader	Pensions- kostnader	Summa
Styrelsens ordförande, Bengt-Erik Lindgren	327	-	103	-	430
Styrelsens vice ordförande, Christina Liffner	187	-	59	-	246
Styrelseledamot, Anki Bengtson 1501-1504	37	-	12	-	49
Styrelseledamot, Pär-Erik Wejåker	133	-	42	-	175
Styrelseledamot, Per Åhman	136	-	43	-	179
Styrelseledamot, Elisabeth Sverresson	127	-	40	-	167
Styrelseledamot, Annika Bergman	142	-	45	-	187
Styrelseledamot, Joakim Alkman	144	-	45	-	189
Styrelseledamot, Ann-Christin Norrström 1504-1512	98	-	31	-	129
Verkställande direktör, Mikael Sundquist	2 247	-	706	790	3 743
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	6 194	-	1 946	3 016	11 156
	9 772	-	3 072	3 806	16 650

Avgångsvederlag

Till verkställande direktören och övriga i företagsledningen kunde under 2015 ett avgångsvederlag på maximalt arton månadslöner utgå.

Pension

Pensionsåldern för verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare är 65 år. Pensionen följer pensionsavtalet FTPO8.

Till förmån för den verkställande direktören har bolaget tecknat en kapitalförsäkring. Försäkringens värde uppgår per 2015-12-31 till 2 373 tkr. Under 2015 har 304 tkr löpande satts av till kapitalförsäkringen.

NOT 28 ARVODE & KOSTNADERSÄTTNINGAR TILL REVISORER

	2015	2014
PriceWaterhouseCoopers, revisionsuppdrag	400	400
PriceWaterhouseCoopers, skatterådgivning och andra uppdrag	9	45
Totalt	409	445

VD och styrelsen intygar, så vitt vi känner till, att årsredovisningen har upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i försäkringsföretag och ger därmed en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Västerås, den 10 mars 2016

Bengt-Erik Lindgren,
ordförande

Annika Bergman

Ann-Christin Norrström

Per Åhman

Christina Liffner,
vice ordförande

Joakim Alkman

Elisabeth Sverresson

Mikael Sundquist,
VD

Ulf Nilsson

Min revisionsberättelse har lämnats den _____

Eva Fällén, Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Bergslagen, organisationsnummer: 578000-9956

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bergslagen för år 2015. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 5–33.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess resultat och kassaflöden enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Bergslagen för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget.

Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Västerås den 10 mars 2016

Eva Fällén
Auktoriserad revisor

Bolagets fullmäktige

Distriktet för Västerås Stad 2015–2017

Göran Johansson, Västerås
Peter Lindström, Västerås
Wivi Johansson, Västerås
Mårten Bladh, Västerås
Monica Hansen, Västerås
Tomas Ekholm, Västerås
Thomas Eskilsson, Västerås
Karina Liljeroos, Västerås
Cina Koskinen, Västerås
Pamela Christensson, Västerås
Malin Lundstedt, Västerås
Pia Nordlander, Västerås
Pia Nilsson, Västerås
Mats Eriksson, Västerås
Raid Yacoub, Västerås
Tony Blomqvist, Västerås

Distriktet för Örebro kommun 2015–2017

Mats Lenhammar, Örebro
Anders Holm, Örebro
Håkan Gransten, Ervalla
Britt Billingmark, Dyltabruk
Peter Einarsson, Örebro
Ingvar Ernstson, Örebro
Mikael Håstlund, Örebro
Bo Ljunggren, Örebro
Therése Hedén, Örebro
Regina Salenfors Andersson, Odensbacken
Mats Tilldal, Örebro
Helena Netz, Örebro
Catrine Östlund, Örebro
Sofia Larsen, Örebro
Mikael Melitshenko, Örebro

Distriktet för Hällefors, Lindesberg och Ljusnarsberg, Nora, Karlskoga och Degerfors kommuner 2013–2015

Leif Berglund, Hällefors
Lena Lindqwist, Gusselby
Lena Andersson, Frövi
Fredrik Hedborg, Kopparberg
Robert Östberg, Åtorp
Jan-Erik Höijer, Degerfors
Helena Jansson, Karlskoga
Anna Berggren, Nora

Distriktet för Sala, Fagersta, Skinnskatteberg, Norberg och Heby kommuner 2013–2015

Kurt Hansson, Sala
Anita Edholm, Vittinge
Per Erik Nyström, Västerfärnebo
Wilma Akkerman, Salbohed
Lotta Hiller, Runhällen
Olle Olsson, Ängelsberg
Kerstin Söderström, Norberg
Lennart Andersson, Fagersta

Distriktet för Lekeberg, Askersund, Hallsberg, Laxå och Kumla kommuner 2014–2016

Bengt Olofsson, Pålsboda
Per-Anders Sättergård, Pålsboda
Gerd Gullberg-Johnson, Kumla
Per Willén, Askersund
Anna Oskarsson, Skyllberg

Distriktet för Köping, Arboga, Kungsör och Hallstahammar och Surahammars kommuner 2014–2016

Dag Larsson, Arboga
Sofie Tornin, Hallstahammar
Hans Vestholm, Kungsör
Gunvor Stenman, Köping
Jonna Lindman, Arboga
Johan Pettersson, Köping
Magnus Åstrand, Seglingsberg

Valberedning

Anita Edholm, Vittinge, ordförande
Göran Johansson, Västerås, vice ordförande
Therése Hedén, Örebro
Anna Oskarsson, Skyllberg
Helena Jansson, Karlskoga
Jonna Lindman, Arboga
Malin Lundstedt, Västerås
Mikael Melitshenko, Örebro

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Bergslagen följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk Kod för bolagsstyrning (Koden).

Bolagsstyrningsrapport tillsammans med bolagsordning, instruktion för valberedning, styrelsens arbetsordning, placeringspolicy och bolagsstämmoprotokoll, redovisas på bolagets hemsida www.lfbergslagen.se.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Bergslagens högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Bolagsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgår (2015) till 57 personer.

Fullmäktige har rätt att delta vid och rösta på bolagsstämman. Deltagande eller röstning via fullmakt är inte tillåtet. Vill enskild delägare/försäkringstagare föra fram något på bolagsstämman sker detta via fullmäktige. Kontakt tas då med någon fullmäktigeledamot som kan föra fram delägarens/försäkringstagarens synpunkt på bolagsstämman.

Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, fastställa resultat- och balansräkning samt besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Kallelse till bolagsstämman sker tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman. Bestämmelserna i Koden om kallelse till bolagsstämma på bolagets hemsida och om deltagande på distans tillämpas inte av bolaget. Kodens övriga bestämmelser om bolagsstämma, bland annat om styrelsens, ledningens och revisorernas närvaro samt om bolagsstämmans genomförande tillämpas av bolaget. I enlighet med Koden är avsikten att föreslå ordinarie bolagsstämma 2016 att välja styrelsens ordförande och godkänna principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagets ledning. Vid årsstämman 2016 beslutas också om arvoden.

Valberedning

Bolaget har en, på bolagsstämman, vald valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Ledamöterna väljs för en mandattid om ett år. Valberedningen kommer att presentera sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma 2016. Vid bolagsstämman kommer valberedningen att presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, fastställd av bolagsstämman.

Valberedningens ledamöter

Anita Edholm, ordförande, född 1957, Vittinge, invald 2001

Göran Johansson, vice ordförande född 1949, Västerås, invald 1999

Malin Lundstedt, född 1971, Västerås, invald 2014

Therése Hedén, född 1962, Örebro, invald 2014

Mikael Melitschenko, född 1972, Örebro, invald 2015

Helena Jansson, född 1953, Karlskoga, invald 2000

Jonna Lindman, född 1963, Arboga, invald 2013

Anna Oskarsson, född 1969, Skyllberg, invald 2014

Bolagets styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning. Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter. Inga suppleanter förekommer. Styrelsen består av åtta ordinarie stämموvalda ledamöter. Därutöver finns två ordinarie arbets-tagarrepresentanter och två suppleanter till dessa. VD ingår inte i styrelsen men är adjungerad. Mandattiden för de stämموvalda ledamöterna uppgår till två år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman kan avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Stämموvalda styrelseledamöter

(närmare presentation, se nedan)

Bengt-Erik Lindgren, ordförande

Christina Liffner, vice ordförande

Joakim Alkman

Anki Norrström

Annika Bergman

Elisabeth Sverresson

Pär-Erik Wejåker (till och med 12 oktober 2015)

Per Åhman

Finansutskottets ledamöter

Bengt-Erik Lindgren, ordförande

Per Åhman

Joakim Alkman

Mikael Sundquist, VD

Ersättningsutskottets ledamöter

Bengt-Erik Lindgren, ordförande

Christina Liffner

Bank- och kreditutskottets ledamöter

Bengt-Erik Lindgren, ordförande

Annika Bergman

Mikael Sundquist, VD

Risk- och revisionsutskottets ledamöter

Christina Liffner, ordförande

Pär-Erik Wejåker (till och med 12 oktober 2015)

Anki Norrström (valdes in i utskottet i april 2015)

Personalrepresentanter

Ulf Nilsson

Linda Kamsväg

Henrik Seiver, suppleant

Helena Lindberg, suppleant

Bolagets revisorer

Revisor

Eva Fällén, PwC, Stockholm

Revisorsuppleant

Mikael Lindengren, PwC, Göteborg

Personuppgifter styrelsen

Bengt-Erik Lindgren

Född 1950, bosatt i Västerås, högskoleekonom

Styrelseuppdrag

Ordförande Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2012
Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2011
Ledamot Länsförsäkringar Bank AB
Ledamot Humlegården Fastigheter AB
Vice ordförande Prevas AB
Ledamot Nordanå Trä AB
Ordförande Grönklittgruppen AB

Christina Liffner

Född 1950, bosatt i Västerås, civilekonom.

Styrelseuppdrag

Vice ordförande Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2012
Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2004
Ordförande, Endometriosisföreningen, Sverige
Ordförande Västmanlands Idrottsförbund
Ordförande Svenska Friidrottsförbundets valberedning
Ledamot Västerås SK Fotbollsklubb

Joakim Alkman

Född 1963, bosatt i Örebro, civilekonom

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2010
VD, ledamot och delägare Peridot Group
Ordförande Nethouse Sverige AB
Ledamot Nethouse Dalarna AB
Ledamot Nethouse Östergötland AB
Ledamot Nethouse Göteborg AB
Ledamot Nethouse Stockholm AB
VD, ledamot och ägare Nethouse Scandinavia AB
Ordförande Nercia Utbildning AB
Ordförande Auddly AB

Ann-Christin Norrström

Född 1952, bosatt i Uppsala, högskoleekonom

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2015
Ordförande SLU Holding
Ordförande Almi Företagspartner Uppsala AB
Ordförande Diakonistiftelsen Samariterhemmet
Ledamot SH Bygg
Ledamot Uppsala stadsmission
Ledamot Länsstyrelsen i Uppsalas insynsråd

Annika Bergman

Född 1966, bosatt i Närkes Kil, lantmästare

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2009
Ledamot LRF, Riksförbundsstyrelse
Delägare, Elgesta Förvaltning AB
Ägare, Agromind
Ordförande Hushållningssällskapet Halland
Ledamot Skogs- och Lantarbetsgivarförbundet
Ledamot Avan Gård AB
Ledamot Arbio AB
Ledamot Biototal Group AB
Ledamot Stiftelsen Lantbruksforskning
Ersättare regelrådet
Ledamot Näringslivets regelnämnd

Elisabeth Sverresson

Född 1954, bosatt i Örebro, gymnasieekonom

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2000
Ordförande Styrelseakademien Örebro
Ledamot Micro Data AB

Pär-Erik Wejåker

Född 1949, bosatt i Vittinge, agronom

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar Bergslagen, sedan 2005
Ledamot Ova Production AB
Ordförande P-E Wejåker Förvaltnings AB
Ordförande Gal AB
Ledamot Ramsjö Fastighetsförvaltning AB

Per Åhman

Född 1954, bosatt i Västerås, specialist allmänmedicin

Styrelseuppdrag

Ledamot i Länsförsäkringar Bergslagen sedan 2008
Ledamot Praktikertjänst Röntgen AB
Ledamot Medecora AB

Ulf Nilsson

Född 1958, bosatt i Örebro, lantbruksutbildad

Verksamhet

Distriktschef lantbruk

Styrelseuppdrag

Personalrepresentant i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2009
Ordförande Länsförsäkringar Bergslagens FTF-klubb

Linda Kamsvåg

Född 1977, bosatt i Västerås, magisterexamen i företagsekonomi med inriktning mot ekologisk ekonomi

Verksamhet

Miljösamordnare och skadereglerare vid Länsförsäkringar Bergslagen

Styrelseuppdrag

Ordförande i Länsförsäkringar Bergslagens SACO-klubb
Personalrepresentant i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2014

Henrik Seiver

Född 1956, bosatt i Karlskoga, säljare sakförsäkring

Verksamhet

Innesäljare privat

Styrelseuppdrag

Personalrepresentant (suppleant) i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2015
Styrelseledamot i Länsförsäkringar Bergslagens FTF-klubb
Suppleant Prisma ekonomisk förening
Ordförande Kiwanis klubb int. Karlskoga

Helena Lindberg

Född 1978, bosatt i Västerås, högskolekurser i ekonomi

Verksamhet

Banktjänsteman

Övriga uppdrag

Personalrepresentant (suppleant) i Länsförsäkringar Bergslagens styrelse sedan 2015
Ledamot Vänskapens samfällighetsförening

Bolagets verkställande direktör

Mikael Sundquist

Född 1961, bosatt i Västerås, civilekonom, verkställande direktör

Styrelseuppdrag

Ledamot Länsförsäkringar AB
Ordförande Handelskammaren Mälardalen

Länsförsäkringar Bergslagens revisor

Eva Fällén, Född 1960, Auktoriserad revisor, PwC, Stockholm

Mikael Lindengren, Revisorssuppleant, PwC, Göteborg

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete. Översyn av arbetsordningen sker fortlöpande.

Styrelsens sammanträden

Styrelsen har under räkenskapsåret 2015 haft 7 sammanträden.

Närvaro styrelsens sammanträden 2015

Bengt-Erik Lindgren: 7 sammanträden

Christina Liffner: 7 sammanträden

Joakim Alkman: 6 sammanträden

Anki Bengtson: 1 sammanträde

(lämnade styrelsen i april 2015)

Anki Norrström: 5 sammanträden

(valdes in i styrelsen i april 2015)

Annika Bergman: 6 sammanträden

Elisabeth Sverresson: 7 sammanträden

Pär-Erik Wejåker: 3 sammanträden

(avled i oktober 2015)

Per Åhman: 7 sammanträden

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisor.

Företagsledning och styrelse

Länsförsäkringar Bergslagens företagsledning (fr v) Ann-Christin Palmér, Jan-Åke Eriksson, Pia Heldesjö, Jenny Vedholm, Ann-Christin Lindahl, Mikael Hellberg, Mikael Sundquist, Anna-Maria Jonuks.

FÖRETAGSLEDNINGEN

Mikael Sundquist,
verkställande direktör

Ann-Christin Lindahl,
affärsområdeschef Bank

Jan-Åke Eriksson,
affärsområdeschef Försäkring

Mikael Hellberg,
områdeschef Skador

Pia Heldesjö,
ekonomichef

Anna-Maria Jonuks,
kommunikationschef

Ann-Christin Palmér,
personalchef

Jenny Vedholm,
affärsutvecklare/IT-samordnare

STYRELSEN

Under året avled vår uppskattade styrelseledamot Pär-Erik Wejåker. Han lämnar ett stort tomrum i styrelsen och i bolagets revisionsutskott.

BENGT-ERIK LINDGREN
ORDFÖRANDE

ANNIKA BERGMAN

ANN-CHRISTIN NORRSTRÖM

CHRISTINA LIFFNER

ELISABETH SVERRESSON

JOAKIM ALKMAN

PER ÅHMAN

Ord och uttryck

Allmänt

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsavtal direkt mellan bolaget och försäkringsstagaren. Till skillnad från indirekt försäkring är bolaget direkt ansvarig gentemot försäkringstagaren.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar här om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda bolaget och om mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos det sistnämnda bolaget.

Affär för egen räkning (f.e.r.)

Med affär för egen räkning avses den del av försäkringsaffären som försäkringsbolaget själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Termer i Resultaträkningen och Resultatanalysen

Premieinkomst

Under året influtna premier med förfalldag under det aktuella året samt förskottsbetalda premier med förfalldag under det aktuella året.

Premieintäkt

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfalldagar under året och avser som regel en försäkringstid på ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en avsättning som kallas avsättning för ej intjänade premier. Motsvarande avsättning vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även kvardröjande risker. Premieintäkten för året består således av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Kapitalavkastning överförd från försäkringsrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, uppsamlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital överförs i resultatredovisningen från kapitalförvaltningen till skadeförsäkringsrörelsen under benämningen kapitalavkastning överförd från försäkringsrörelsen.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av avvecklingsresultat på tidigare års avsättning för oreglerade skador. I utbetalda försäkringsersättningar ingår kostnaderna för skadereglering.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning av försäkringsavtal och kostnader för administration. Kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Att bedöma kommande utbetalningar kan av många olika skäl vara svårt. Inflationen utvecklingen kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Termer i Balansräkningen

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring.

Avsättning för ej intjänade premier

En avsättning som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker

Om avsättning för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfalldag, skall denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda skadeersättningar som kallas avsättning för oreglerade skador. I denna avsättning ingår även den beräknade kostnaden för att slutreglera de skador som ingår i avsättningen.

Avsättning för återbäring

Avsättning för återbetalning (återbäring) som tilldelats kunderna men vid bokslutstillfället ännu inte betalats ut.

Säkerhetsreserv

Kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning till de försäkringstekniska avsättningarna i skadeförsäkring.

Utjämningsfond

Skadeförsäkringsrörelse är av naturliga skäl utsatt för betydande svängningar i årsresultaten, främst beroende på antalet storskador och deras omfattning. För att utjämna dessa svängningar har till och med 1990 skattefri avsättning kunnat ske till en fond som kallas utjämningsfond. Ytterligare avsättning får inte göras. Fonden får användas till att täcka förlust på försäkringsverksamheten eller totalt.

Periodiseringsfond

Svensk skattelagstiftning medger under vissa förutsättningar avsättning till periodiseringsfond. Avsättning får ske med högst 25 procent av den taxerade inkomsten. En avsättning skall återföras till beskattning senast sju år efter avsättningen. Genom avsättning till periodiseringsfond kan en skattemässig resultatutjämnning ske mellan olika år.

Avsättning för uppskjuten skatt

Avsättning för uppskjuten skatt på orealiserade vinster på placeringstillgångar samt på skillnaden mellan bokförd och skattemässig värdering på fastigheter.

Fond för verkligt värde

Skillnaden mellan placeringstillgångarnas verkliga värde och anskaffningsvärde efter avdrag för uppskjuten skatt.

Övriga termer och nyckeltal

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver och uppskjutna skatteskulder.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapitalet och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden – beräknat på detta sätt – är det mått på kapitalstyrka som används i försäkringsbranschen.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom kan, inom vissa gränser, upptagna förlagslån också räknas in.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stor kapitalbasen skall vara. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Skadeprocent (f.e.r.)

Försäkringsersättningar för egen räkning i förhållande till premieintäkt för egen räkning.

Driftskostnadsprocent (f.e.r.)

Driftskostnader för egen räkning i förhållande till premieintäkt för egen räkning.

Totalkostnadsprocent (f.e.r.)

Summan av skadeprocent (f.e.r.) och driftskostnadsprocent (f.e.r.).

